

ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง)
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

สุทัศน์ นาวีระ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

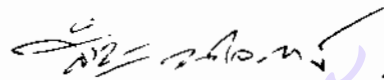
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2549

ISBN 974 – 283 – 154 – 8

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพร้อมในการประเมินคุณภาพ
ภายนอก(รอบที่สอง)ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เสนอโดย
นายสุทัศน์ นาวิระ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหาร
การศึกษา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ พงษ์ไธมาส)
วันที่ 25 เดือน กันยายน พ.ศ. 2549

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

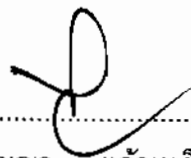
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุคนธ์ เกรื่อน้ำคำ)

..... กรรมการ
(ดร.วินัย ดิสสงค์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.ปัญญา แก้วเหล็ก)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุคนธ์ เครือน้ำคำ ดร.วินัย ดิสงส์
ชื่อนักศึกษา	สุทัศน์ นาวิระ
สาขา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 435 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามสัดส่วนประชากรตามกลุ่มโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทุกฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีใน 3 ด้าน คือ 1.1) ด้านผู้เรียน 1.2) ด้านครู และ 1.3) ด้านผู้บริหาร ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านผู้เรียนมาตรฐานที่ 4 และ 5 ด้านครู มาตรฐานที่ 9 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มีดังนี้ 1) จำแนกตามตำแหน่งโดยรวม และรายด้าน พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) น้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษา 2) จำแนกตามเพศ พบว่า มาตรฐานด้านครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) น้อยกว่าเพศชาย 3) จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า วุฒิการศึกษาโดยรวมและแต่ละด้าน

ไม่แตกต่างกัน และ 4) จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thesis Title   The Rediness in External Quality Assessment (Second Round) of
School under Sing Buri Educational Service Area Office.

Thesis Advisors   Asst.Prof.Dr. Sukon Krounamkum
Dr.Winai Ditsong

Name   Sutas Naweera

Concentration   Educational Administration

Academic Year   2006

ABSTACT

The purposes of this research aimed to 1) study the rediness in external quality assesment (second round) of schools under Sing Buri Educational Service Area Office, and 2) compare the readiness by aspects.

The 435 samples, obtained by simple random sampling, consisted of school administrators and school teachers under Sing Buri Educational Service Area Office. The instrument used was a questionnaire with .97 reliability. All questionnaires were returned and the data was analyzed to calculate percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test, and F-test.

The findings were as follows :

1. the readiness in external quality assessment (second round) of schools under Sing Buri Educational Service Area Office in 3 aspects: 1.) students 2) teachers, and 3) administrators was rated at a high level, except the student aspect of the fourth and fifth standards and the teacher aspects of the ninth standard which were rated at a moderate level.

2. the comparison of readiness in external quality assessment of the schools, 1) classified by positions overall and by each aspect showed that the standards and teacher indicators differed significantly at .05 level; teachers had less readiness in external quality assessment (second round) than administrators. 2) classified by sex it was shown that the teacher standards differed significantly at .05 level; females had less readiness in external quality assessment (second round) than males, 3) classified by educational qualification overall and by each aspect, there was no difference, and 4) classified by work experience in current position there was no significant difference at .05 level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุคนธ์ เครือน้ำคำ ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และดร.วินัย ดิสสงค์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิจัยทุกท่านซึ่งประกอบด้วย ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ประธานคณะกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พุฒคำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวรีย์ ศิริโกคาภิรมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ สุขเดหา อาจารย์รัชชวรรณ หงษ์นาค ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุคนธ์ เครือน้ำคำ และ ดร.วินัย ดิสสงค์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สิงห์บุรีทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ทุกท่าน

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสอบ วิทยานิพนธ์ที่ช่วยกรุณาชี้แนะ เพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและขอขอบพระคุณ คุณพ่อแถม และคุณแม่ละเมียด นาวิระ ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้มีโอกาส ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และเป็นกำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาตั้งกล่าวข้างต้น ด้วยความสำนึกในพระคุณตลอดไป

สุทัศน์ นาวิระ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความพร้อมในการประเมิน.....	8
ความหมายของความพร้อมในการประเมิน.....	8
ความพร้อมด้านความรู้ความเข้าใจในการประเมิน.....	8
ความพร้อมด้านแรงจูงใจในการประเมิน.....	11
ความพร้อมด้านทัศนคติต่อการประเมิน.....	13
ความพร้อมด้านทักษะในการประเมิน.....	15
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	16
ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	16
หลักการสำคัญและแนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	18
วัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรการในการประกันคุณภาพ การศึกษา.....	20
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	21
การประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานการศึกษา.....	28
ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	28
รูปแบบการประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง.....	29
สเกลการประเมินผลการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง.....	29
วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	29

	หน้า
ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	30
ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	30
การดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอก.....	31
การพัฒนาระบบหลักและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก.....	33
ผู้ประเมินภายนอก	33
ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพ ภายนอก	37
วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	40
กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก	42
มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
งานวิจัยในประเทศ.....	50
งานวิจัยต่างประเทศ.....	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
วิธีดำเนินการวิจัย	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	79
สมมติฐานในการวิจัย.....	79
วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	86
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	86
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	86
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	94
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	102
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์	108

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1	แสดงจำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน... 59
ตาราง 2	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 65
ตาราง 3	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมใน การประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ด้านผู้เรียน โดยรวมและรายด้าน..... 66
ตาราง 4	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมใน การประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ด้านครู โดยรวมและรายด้าน..... 70
ตาราง 5	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมใน การประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ด้านผู้บริหาร โดยรวมและรายด้าน..... 71
ตาราง 6	การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวม และแต่ละด้านจำแนกตามตำแหน่ง..... 73
ตาราง 7	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมิน คุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวมและแต่ละด้านจำแนกตามตำแหน่ง..... 74
ตาราง 8	การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มาตรฐาน ด้านครูโดยรวม จำแนกตามตำแหน่งเป็นรายคู่..... 75
ตาราง 9	การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มาตรฐาน ด้านครูจำแนกตามตำแหน่งเป็นรายคู่..... 75
ตาราง 10	การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวม และแต่ละด้านจำแนกตามเพศ..... 76

	หน้า
ตาราง 11 การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มาตรฐาน ด้านครู จำแนกตามเพศเป็นรายคู่.....	76
ตาราง 12 การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวม และแต่ละด้านจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	77
ตาราง 13 การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวม และแต่ละด้านจำแนกตามประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน.....	78

มหาวิทยาลัยราชภัฏสิงห์บุรี

สารบัญญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ภาพ 2 แผนการดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษาของ สมศ.	32
ภาพ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพ ภายนอก.....	39
ภาพ 4 กระบวนการประเมินระยะก่อนการตรวจเยี่ยม.....	42
ภาพ 5 กระบวนการประเมินระยะระหว่างการตรวจเยี่ยม.....	44
ภาพ 6 กระบวนการประเมินในระยะหลังการตรวจเยี่ยม.....	45

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยปัจจุบันอยู่ในยุคแห่งการแข่งขันกับสังคมโลก ซึ่งเป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และการเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้เป็นคนที่มีจิตคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 1)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยเกี่ยวกับการศึกษาให้บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้รับการตอบสนองอย่างเป็นรูปธรรมคือ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546, หน้า 8)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดอย่างชัดเจนถึงความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ที่จะต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานโดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, หน้า 13)

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอกและเป็นแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษามุ่งพัฒนาการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพ

ตามมาตรฐานต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการ มีจำนวน 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการมี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ และด้านปัจจัยมี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เพื่อเป็นทิศทางให้สถานศึกษาที่มีศักยภาพและมีความพร้อมได้มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น แต่การประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกได้คัดเลือกมาตรฐานมาเพียง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้เท่านั้นและในขณะเดียวกันตัวบ่งชี้ที่กำหนดนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปรับปรุงให้มีความชัดเจน และสอดคล้องในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้นต่อไปได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 68)

หลังจากได้จัดทำมาตรฐานและตัวบ่งชี้ เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาแล้ว ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ.2543 เพื่อทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายหลักการ และแนวทางในการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายการศึกษาของชาติ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, หน้า 30) เมื่อเริ่มมีการประเมินคุณภาพภายนอกในระยะเริ่มแรกความวิตกกังวลของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเกิดความสับสน เพราะเพิ่งจะมีการประเมินในลักษณะนี้เป็นครั้งแรกซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ รุ่ง แก้วแดง (2544, หน้า 118 - 121) ที่ว่าการประเมินคุณภาพภายนอกจะสร้างความสับสนขึ้นได้เสมอ ซึ่งต้องเร่งหาวิธีการป้องกันโดยเฉพาะการสร้างความเข้าใจในกลุ่มผู้บริหารและครู เช่นเดียวกับดิเรก พรสีมา (2543, หน้า 135) ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ว่ารัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องลงทุนพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างสมบูรณ์บุคคลเหล่านี้ จะต้องมีความเข้าใจและให้ความสำคัญเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้และกระบวนการวิธีการประเมิน ต้องตระหนักและถือปฏิบัติว่าต่อไปนี้ การประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญซึ่งข้อสังเกตนี้แสดงถึงความวิตกกังวลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา เกี่ยวกับภารกิจที่สำคัญที่จะต้องเร่งสร้างความเข้าใจให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับมิสเชล (Mitchell, 1982, p. 491) กล่าวว่า ทฤษฎีความเปลี่ยนแปลง (theory of change) อันเกิดจากการปฏิรูป กล่าวคือ ธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงนำมาซึ่งการสนับสนุนและต่อต้าน ซึ่งถือว่าเป็นแรงกดดันต่อกระบวนการขับเคลื่อนการลดแรงกดดันจำเป็นต้องสร้างกระบวนการสื่อความเข้าใจ (communication) เพื่อสร้างทัศนคติ ความเชื่อ และการรับรู้ (perception) ที่ถูกต้องประสิทธิภาพการเปลี่ยนแปลงจึงจะบรรลุจุดหมาย

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกตามที่กฎหมายกำหนดได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่

ประเมินใช้หลักการประเมินเพื่อพัฒนา แต่ในรอบที่สองซึ่งจะต้องประเมินในปี 2549 – 2553 จะเป็นการประเมินเพื่อตัดสินว่าสถานศึกษาใดมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่กำหนดหรือไม่ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพร้อมของผู้บริหารและครูในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เพื่อประโยชน์ในการจัดกระบวนการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข เมื่อเริ่มต้นปฏิบัติจริงที่จะรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

ความสำคัญของการวิจัย

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี นำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ เพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตของเนื้อหา

มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) มีทั้งหมด 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน	7	มาตรฐาน	32	ตัวบ่งชี้
2. มาตรฐานด้านครู	2	มาตรฐาน	13	ตัวบ่งชี้
3. มาตรฐานด้านผู้บริหาร	5	มาตรฐาน	15	ตัวบ่งชี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2548 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 152 คน ครูจำนวน 2,285 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 435 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน และครู จำนวน 327 คน โดยใช้สูตรของเคร็ชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608 – 609)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.2 ครู

1.2 เพศ จำแนกเป็น

1.2.1 ชาย

1.2.2 หญิง

1.3 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น

1.3.1 สูงกว่าปริญญาตรี

1.3.2 ปริญญาตรี

1.3.3 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.4 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน จำแนกเป็น

1.4.1 1 – 10 ปี

1.4.2 11 – 20 ปี

1.4.3 21 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) แบ่งออกเป็น

2.1 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน

2.2 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านครู

2.3 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพร้อม หมายถึง สภาพที่บุคคลรับประสบการณ์และทำงานได้ประสบผลสำเร็จ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและเอกชนและให้รวมถึงผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาได้แก่ สูงกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี

ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน จำแนกเป็น 1-10 ปี , 11-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง

มาตรฐานด้านผู้เรียน หมายถึง การพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมโดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถตามศักยภาพและมีความสุข มีจำนวน 7 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานด้านครู หมายถึง การกำหนดคุณลักษณะหรือความพร้อมของครูและหลักสูตรมีจำนวน 2 มาตรฐาน 13 ตัวบ่งชี้

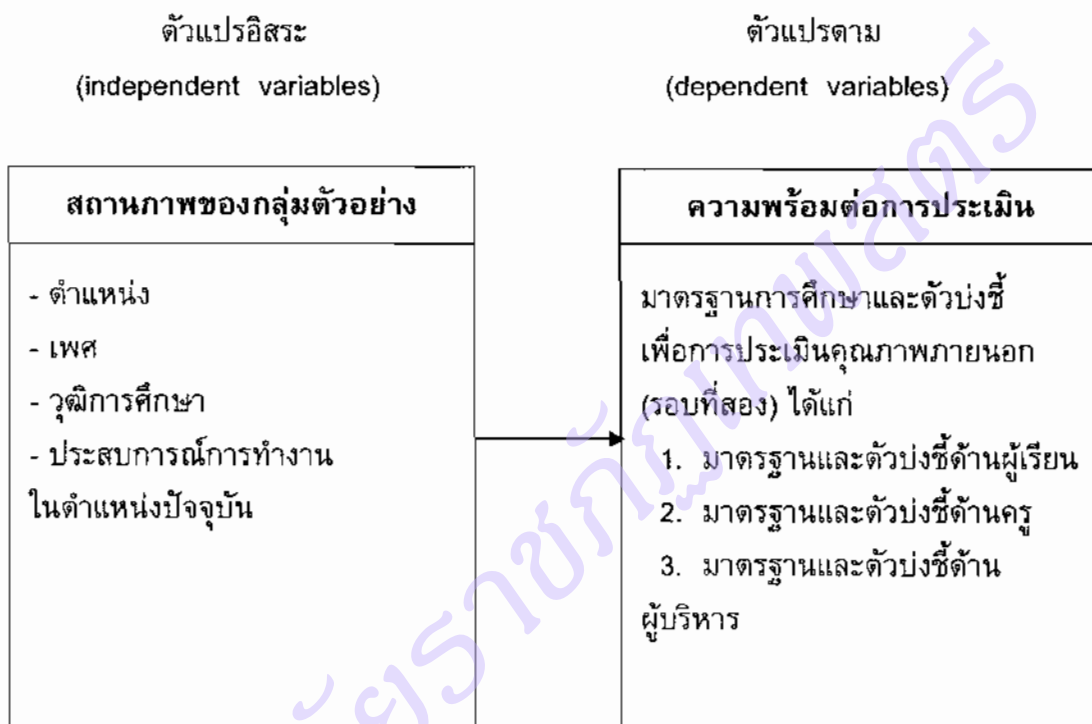
มาตรฐานด้านผู้บริหาร หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร มีจำนวน 5 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาเป็นคำอธิบายองค์ประกอบของมาตรฐานการศึกษา

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษามาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ปรับปรุงใหม่เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก โดยเน้นความเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาได้วางแผนในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ต่อมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างกัน

2. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ต่อมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบันต่างกัน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงขอเสนอสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. ความพร้อมในการประเมิน
  - 1.1 ความหมายของความพร้อมในการประเมิน
  - 1.2 ความพร้อมด้านความรู้ความเข้าใจในการประเมิน
  - 1.3 ความพร้อมด้านแรงจูงใจในการประเมิน
  - 1.4 ความพร้อมด้านทัศนคติต่อการประเมิน
  - 1.5 ความพร้อมด้านทักษะในการประเมิน
2. การประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.2 หลักการสำคัญและแนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.3 วัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรการในการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานการศึกษา
  - 3.1 ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก
  - 3.2 รูปแบบการประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง
  - 3.3 สเกลการประเมินผลการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง
  - 3.4 วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก
  - 3.5 ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก
  - 3.6 ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก
  - 3.7 การดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอก
  - 3.8 การพัฒนาระบบหลักและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก
  - 3.9 ผู้ประเมินภายนอก
  - 3.10 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก
  - 3.11 วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 3.12 กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

3.13 มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ความพร้อมในการประเมิน

ความหมายของความพร้อมในการประเมิน

มีผู้ให้ความหมายของความพร้อมในการประเมินไว้หลายท่านด้วยกัน คือ ดี เซลโก (De Cecco, 1959, p. 24) ให้ความหมายของความพร้อมว่า คือ สภาพของร่างกายที่สามารถจะกระทำพฤติกรรมใดๆ ขึ้นมาเพื่อรับประสบการณ์ได้

มูลีย์ (Mouly, 1973, p. 36) กล่าวว่า ความพร้อมคือ ความสามารถที่จะรับประสบการณ์, ภาระงาน (task) ได้สำเร็จ

สมใจ ลักษณะ (2518, หน้า 68) ให้ความหมายว่า ความพร้อม คือ สภาพที่บุคคลรับประสบการณ์ กระทำพฤติกรรมต่างๆ ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความพร้อม คือ สภาพที่บุคคลรับประสบการณ์ และทำงานได้ประสบผลสำเร็จ

ความพร้อมด้านความรู้ความเข้าใจในการประเมิน

ได้มีผู้ให้ความหมายของความรู้ความเข้าใจไว้หลายท่านดังนี้

บลูม (Bloom, 1974, pp. 4-14) ให้ความหมายว่า ความรู้ (knowledge) คือ หลังจาก ที่บุคคลได้เรียนรู้ไปแล้วจะเกิดเป็นความรู้ติดตัวผู้เรียนไป โดยจัดได้จากการจำได้หรือท่องจำได้ ส่วนความเข้าใจ (comprehension) คือ การที่บุคคลสามารถแปลความหมายหรืออธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้วในชั้นความรู้ เกิดเป็นความเข้าใจขึ้น

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2540, หน้า 89) ให้ความหมายของความรู้ความเข้าใจไว้ว่า ความรู้ ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงถึงการจำได้หรือระลึกได้ และความเข้าใจได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงว่ามีความสามารถอธิบายได้ ขยายด้วยคำพูดของตนเองได้

สุรางค์ โค้วตระกูล (2541, หน้า 273) ได้ให้ความหมายของความรู้ความเข้าใจไว้ว่า ความรู้หมายถึง การรู้เกี่ยวกับวิธีการต่าง ๆ และความเข้าใจ หมายถึง การเข้าใจในความรู้อันที่เรียนโดยสามารถอธิบายด้วยคำพูดของตนเอง หรืออาจจะสามารถแปลความหมาย หรือตีความหมายได้ หรืออาจจะบอกผลการกระทำได้

สรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ เป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าจำได้และสามารถอธิบายได้ด้วยคำพูดของตนเอง

สำหรับความรู้ความเข้าใจในการประเมินผล เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการประเมิน เพราะจะทำให้บุคลากรเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการประเมิน เพื่อสร้างพื้นฐานให้เท่ากัน สร้างความเข้าใจร่วมกัน เสริมสร้างความรู้ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งความพร้อมด้านความรู้ความเข้าใจในการประเมินจะต้องมีความรู้ความเข้าใจใน 4 ขั้นตอน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 32-39)

1. ขั้นการวางแผนการประเมิน

1.1 กำหนดกรอบการประเมิน โดยโรงเรียนสามารถทำได้ดังนี้

1.1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป นโยบายของโรงเรียน ธรรมนูญโรงเรียน แผนปฏิบัติการประจำปี การจัดการทรัพยากร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จุดเด่น จุดด้อยของโรงเรียน

1.1.2 ทำความเข้าใจกับบุคลากรในโรงเรียนให้เข้าใจเหตุผล ความจำเป็นในการประเมิน

1.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนา

1.2 กำหนดกระบวนการ/วิธีการประเมิน โดยโรงเรียนควรกำหนดข้อมูลแหล่งความรู้วิธีการเก็บ เครื่องมือที่ใช้ ระบบการจัดเก็บข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งตัวบุคคล ผู้รับผิดชอบงานแต่ละด้าน

1.3 กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน เกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินแต่ละมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่กำหนดในการประเมินนั้น โรงเรียนควรร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมินว่าระดับที่พึงพอใจในแต่ละรายการต้องการเพียงใด เมื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินเรียบร้อยแล้ว โรงเรียนต้องแจ้งเกณฑ์การประเมินให้กับบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบร่วมกัน

1.4 การกำหนดผู้ประเมินและบทบาทหน้าที่ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินเพื่อทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ ติดตาม ตรวจสอบ การประเมินและผลการประเมิน ประกอบไปด้วยผู้บริหารโรงเรียน/ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน กรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชนและนักเรียน อาจแต่งตั้งคณะกรรมการคณะทำงานประเมินตนเอง เพื่อทำหน้าที่ประเมินประกอบด้วยบุคลากรหลายฝ่าย เช่น จำนวนของคณะกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานประเมินซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดและความพร้อมของโรงเรียน

1.5 การกำหนดระยะเวลาและแผนติดตามกำกับกับการประเมิน เป็นกระบวนการที่กระทำอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจนในการวางแผนการประเมิน การกำหนดระยะเวลาแผนกำกับติดตามช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินการตามกิจกรรม ให้เป็นไปตามกรอบการประเมินที่ได้วางไว้

2. ขั้นลงมือประเมิน หลังจากที่ได้วางแผนการประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ประเมินตามที่ได้รับมอบหมายจะเป็นผู้สร้างเครื่องมือสำหรับการประเมิน โดยกำหนดชนิดของเครื่องมือ

โครงสร้างและรายการประเมินย่อยๆ ของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกตแบบสัมภาษณ์ แบบวัดเจตคติ แบบสำรวจรายการแบบรายงานตนเอง แบบบันทึกข้อมูล แบบจัดอันดับคุณภาพ เป็นต้น โดยเลือกชนิดของเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามวัตถุประสงค์ โดยมีกระบวนการสร้างเครื่องมือที่เป็นระบบ มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการประเมินตามลำดับ

ในกระบวนการประเมินนี้ โรงเรียนจะต้องมีการสร้างระบบการประเมินที่โปร่งใส บุคลากรทุกคนต้องเข้าใจขั้นตอนวิธีการ ให้การยอมรับข้อมูลที่ได้จากการประเมินว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับสภาพที่แท้จริง

3. การเขียนรายงานและการเผยแพร่ เมื่อตรวจสอบผลการประเมินแล้วโรงเรียนต้องสรุปและรายงานผลการประเมินให้คณะกรรมการ / อนุกรรมการ/คณะทำงานประเมิน ครูผู้สอน นักเรียนกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ รูปแบบของการรายงานผลการประเมินสามารถออกแบบให้เหมาะสมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

จุดเน้นของการเขียนรายงานและการเผยแพร่อยู่ที่การนำเสนอกระบวนการประเมิน และผลการประเมินที่กระชับ เข้าใจง่าย ใช้ภาษาชัดเจน ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่ต้องการสื่อความหมายโดยทั่วไปจัดทำได้ 2 ลักษณะ คือ

3.1 รายงานฉบับสมบูรณ์ รายงานฉบับนี้สำหรับนำเสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนเก็บไว้พัฒนาตนเอง เป็นรายงานที่มีข้อมูลครบถ้วนตามกระบวนการแสดงผลการวิเคราะห์อย่างละเอียด

3.2 รายงานฉบับย่อ สำหรับนำเสนอต่อผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและสาธารณะ จัดทำโดยสรุปข้อมูลที่จำเป็นต้องนำเสนอจากรายงานฉบับสมบูรณ์ นำมาเขียนใหม่ให้ง่ายต่อความเข้าใจ อาจลดกระบวนการขั้นตอน สถิติข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเรื่องเข้าใจยากลงบ้าง แต่ยังเป็นข้อมูลเดียวกันไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

4. ขั้นการนำผลการประเมินไปใช้ ปัจจัยเงื่อนไขไปสู่ความสำเร็จของการประเมิน ที่จะเชื่อมโยงไปสู่ความสำเร็จของระบบการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาก็ คือ การสร้างจิตสำนึกตระหนักในความสำคัญของการประเมิน โดยโรงเรียนจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมใหม่ที่ว่า การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการภายในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานในโรงเรียน และชั้นเรียน ดังนั้นเมื่อโรงเรียนมีการประเมินแล้วจะต้องมีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานในปีต่อไป และยังสามารถนำผลการประเมินที่ได้มาใช้ปรับปรุงแก้ไขระบบการประเมินให้มีความถูกต้อง ชัดเจนเป็นระบบมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

สรุปว่า ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในสถานศึกษาในการประเมินมีดังนี้คือ

1. ขั้นการวางแผนการประเมิน
2. ขั้นลงมือประเมิน

3. ขั้นการเขียนรายงานและเผยแพร่

4. ขั้นการนำผลการประเมินไปใช้

ความพร้อมด้านแรงจูงใจในการประเมิน

ทรัพยากรมนุษย์นับเป็นทรัพยากรการบริหารที่สำคัญที่สุด นอกจากนี้ทรัพยากรมนุษย์ก็ไม่เหมือนกับทรัพยากรบริหารอื่น ๆ เพราะมนุษย์อาจจะได้รับการจูงใจ โน้มน้าวให้ผลิตหรือทำงานมากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นการจูงใจจึงมาจากฐานคิดที่ว่า โดยทั่วไปแล้ว คนมิได้ทำงานเต็มความสามารถของตนเองเสมอไป อันเป็นผลมาจากแรงจูงใจของบุคคลนั้น ๆ บุคคลที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจะมีแนวทางการปฏิบัติงานที่แน่นอน ระดับในการทำงานจะสม่ำเสมอและมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าบุคคลที่ไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ความหมายของแรงจูงใจ มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538, หน้า 150) ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจหมายถึงวิธีการชักนำพฤติกรรมของบุคคลให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ ตามความต้องการของมนุษย์ สิ่งจูงใจจะเกิดขึ้นได้จากภายในและภายนอกตัวบุคคล จะเห็นได้ว่าการจูงใจเป็นการกระตุ้นหรือการสร้างสิ่งเร้าเพื่อช่วยให้เกิดการกระทำต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งเป็นภาวะกระตุ้นให้ปฏิบัติได้ทำงานด้วยความขยัน มีความกระตือรือร้นที่จะอุทิศเวลา แรงกายแรงใจและเต็มใจที่จะใช้พลังภายในของตนเองปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยความมุ่งหวังที่จะได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน

สมพร สุทัศนีย์ (2542, หน้า 29) กล่าวว่า การจูงใจ เป็นการกระตุ้นให้บุคคลมีความกระตือรือร้น หรือมีแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งพฤติกรรมทางสังคม และพฤติกรรมในการทำงาน โดยเฉพาะในองค์การผู้นำมีหน้าที่โดยตรงในการจูงใจผู้ร่วมงาน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะมนุษย์จะทำงานเต็มความสามารถหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความเต็มใจ ความกระตือรือร้นในการทำงาน การจูงใจเป็นเรื่องของการสนองความต้องการที่จะทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจ

กูราลนิก (Guralnik, 1970, p. 929) ได้อธิบายความหมายของแรงจูงใจ (motivation) ในลักษณะของการจัดการว่า หมายถึง แรงขับของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม โดยเฉพาะที่เกิดขึ้นในการทำงาน หรือการกระทำที่บุคคลจะทำงานให้สำเร็จ โดยได้รับอิทธิพลจากการกระทำของคนอื่นที่กำหนดแนวทางเฉพาะในการบริหาร โดยผู้บริหารจะจูงใจให้พนักงานทำงานให้องค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 1982, p. 137) ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจไว้ว่า เป็นแรงขับความต้องการ ความเครียดที่ทำให้เกิดการกระทำด้วยความเต็มใจ และกระทำกิจกรรมนั้นต่อไปในทิศทางที่ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของบุคคล

สรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง สถานการณ์ภายในที่กระตุ้นและก่อให้เกิดความกระตือรือร้นหรือการเคลื่อนไหวอันนำไปสู่พฤติกรรมเป้าหมาย บุคคลที่มีแรงจูงใจมากย่อมปฏิบัติงานได้มากกว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจน้อยหรือต่ำกว่า

ลักษณะของผู้มีแรงจูงใจ มีผู้กำหนดลักษณะไว้ดังนี้

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1969, p. 104) กำหนดลักษณะของผู้มีแรงจูงใจไว้

ดังนี้

1. มุ่งที่จะกระทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จมากกว่าทำเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว
2. มักเลือกทำสิ่งที่เป็นไปได้และเหมาะสมกับกำลังความสามารถของเขา
3. คิดว่าทุกสิ่งจะสำเร็จได้ด้วยความตั้งใจจริงและการทำงานจริงของตน ไม่เชื่อ

ในสิ่งมหัศจรรย์

4. จะทำอะไรเพื่อให้บรรลุมาตรฐานของตัวเอง ไม่มีจุดมุ่งหมายที่รางวัลหรือชื่อเสียง
- เฮอร์แมน (Hermans, 1970, p. 354) ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจไว้ 10

ประการ คือ

1. มีความทะเยอทะยานสูง
2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบผลสำเร็จได้ ถึงแม้ว่าผลจากการกระทำ

นั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส

3. มีความพยายามขึ้นไปสู่สถานที่สูงขึ้น
4. อดทนทำงานที่ยากเป็นเวลานาน
5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ
6. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก
8. เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
9. ต้องการให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่นโดยพยายามทำงานของตนให้ดี
10. พยายามปฏิบัติสิ่งต่างๆ ของตนให้ดีเสมอ

ซูซีฟ อ่อนโคกสูง (2522, หน้า 47-48) กล่าวถึง พฤติกรรมที่แสดงว่ามีแรงจูงใจมี

ดังนี้

1. ทำสิ่งที่ยากๆ มีความมานะพยายาม สนุกสนานและชอบที่จะทำกิจกรรม
2. ชอบการแข่งขัน ต้องการชัยชนะ
3. มีความทะเยอทะยาน
4. ต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ
5. มีจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมที่เด่นชัดและแน่นอน
6. พฤติกรรมที่แสดงออกจะมีเอกลักษณ์ของตัวเอง

พรณี ชูชัย เจนจิต (2530, หน้า 29) กล่าวถึงลักษณะของผู้มีแรงจูงใจไว้ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่างๆ พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง

2. เป็นผู้ที่ทำงานมีแผน
3. เป็นผู้ตั้งระดับความคาดหวังสูง

สรุปได้ว่า ลักษณะของผู้มีแรงจูงใจมีดังนี้

1. เป็นบุคคลที่มีความทะเยอทะยานสูงและปรารถนาในความสำเร็จ
2. ตั้งความหวังอย่างแรงกล้าที่จะพัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จ ถึงแม้ว่าความหวัง

นั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาสก็ตาม

3. มีความเพียรพยายามเพื่อความก้าวหน้าสู่สถานะที่สูงขึ้นไปเป็นลำดับ
4. มีความมานะอดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน ๆ ถึงแม้ว่างานที่ทำถูก

ขัดจังหวะหรือถูกรบกวนก็จะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ

5. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
6. คิดคำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมากกว่าอดีตและปัจจุบัน
7. มีความคิดพิจารณาเลือกเพื่อร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
8. พยายามปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้น เพื่อเป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น

ความพร้อมด้านทัศนคติต่อการประเมิน

ความหมายของทัศนคติ มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2538, หน้า 96) ระบุว่า ทัศนคติ เป็นคำสมาสระหว่าง คำว่า ทัศนะ ซึ่งแปลว่า ความเห็น กับคำว่า คติ ซึ่งแปลว่า แบบอย่างหรือ ลักษณะเมื่อรวมกันจึงแปลว่า ลักษณะของความเห็น ซึ่งหมายถึงความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

สุณีย์ วีรดากร (2525, หน้า 9) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ เป็นสภาพจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์ อันทำให้บุคคลมีท่าทีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจแสดงท่าทีในทางที่พอใจ เห็นด้วย หรือไม่พอใจ ไม่เห็นด้วยก็ได้

พรณี ชูชัย เจนจิต (2530, หน้า 258) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ เป็นเรื่องทางความรู้สึกทั้งที่พอใจและไม่พอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลทำให้แต่ละคนสนองตอบต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันไป

เคนเลอร์ (Kendler, 1974, p. 671) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ หมายถึงความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคม ครอบครัว หรือแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในทางที่จะสนับสนุนหรือต่อต้านเผด็จการบางอย่าง บุคคล สถาบันหรือแนวความคิดบางอย่าง การแสดงออกในลักษณะที่พอใจเรียกว่าทัศนคติทางบวก และการ

แสดงออกในลักษณะที่ไม่พอใจเรียกว่าทัศนคติทางลบ และเมื่อเกิดทัศนคติขึ้นแล้วก็จะแสดงออกด้วยพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

สรุปว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเห็น ความเชื่อ หรือท่าทีโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ทางสังคม ทั้งที่เป็นวัตถุ บุคคล สถาบัน ความเชื่อหรือสถานการณ์ต่างๆ ในลักษณะที่พอใจหรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เมื่อเกิดทัศนคติขึ้นแล้วก็จะแสดงออกด้วยพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ส่วนทัศนคติต่อการประเมิน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเห็น ความเชื่อ หรือ ท่าทีโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อการประเมินในลักษณะที่พอใจและไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เมื่อเกิดทัศนคติขึ้นแล้วก็จะแสดงออกด้วยพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเมื่อบุคคลมีทัศนคติที่ดีแล้วก็จะมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ไม่ดีก็จะไม่มุ่งมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

องค์ประกอบของทัศนคติ

จิตรา ธนสารเสนี (2541, หน้า 27) กล่าวถึงองค์ประกอบของทัศนคติไว้โดยสรุปมี 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (cognitive component) หรือองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าทั้งทางดีและไม่ดี หรือเป็นความเชื่อต่อความรู้ต่างๆ หากบุคคลไม่รู้จักจะทำให้ไม่มีทัศนคติต่อสิ่งนั้น
2. องค์ประกอบด้านจิตพิสัย (affective component) หรือองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรือข้อเท็จจริงต่างๆ ว่าชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย
3. องค์ประกอบด้านความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ (skill component) หรือองค์ประกอบด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ ถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการมีปฏิกิริยาหรือการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง

สรุปว่าองค์ประกอบของทัศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดและความคิดเห็นของบุคคลหรือท่าทีที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับทราบ ก่อให้เกิดความรู้สึกทางอารมณ์ว่าชอบหรือไม่ชอบ และมีแนวโน้มที่จะทำการตอบสนองต่อสิ่งนั้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งในทางสนับสนุนหรือปฏิเสธ ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่เกิด ซึ่งเมื่อบุคลากรมีทัศนคติที่ดีแล้ว การมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายก็จะสำเร็จสมความปรารถนาที่ตั้งไว้ แต่หากบุคลากรมีทัศนคติไม่ดีก็สามารถจะสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นได้ เพราะทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่เกิด

ความพร้อมด้านทักษะในการประเมิน

ความหมายของทักษะ มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2539, หน้า 1) กล่าวว่า ทักษะเป็นความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในการทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง

แคทซ์ (Katz, 1974, p. 91) ให้ความหมายว่า ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจออกมาเป็นรูปของการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

สรุปได้ว่า ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาเป็นรูปธรรมอย่างแล้วคล่องเชี่ยวชาญ

ความพร้อมด้านทักษะในการประเมิน เป็นขั้นตอนในทางปฏิบัติของการดำเนินการ ซึ่งบุคคลจะต้องมีทักษะในการประเมินผล ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของผู้ที่มีทักษะในการประเมินไว้ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2543, หน้า 171) ได้ศึกษาว่าทักษะที่บุคลากรจะต้องมีในการทำการประเมินนั้นจะต้องมีทักษะดังนี้

1. การวางแผน
2. การออกแบบการประเมิน
3. การกำหนดตัวบ่งชี้
4. การสร้างเครื่องมือ
5. มีความสามารถในการสัมภาษณ์
6. การวิเคราะห์สถิติ
7. การแปลผล
8. การนำเสนอผลการประเมิน
9. การเขียนรายงาน
10. การสังเคราะห์ข้อมูล
11. การคิดวิเคราะห์
12. อธิบายผู้อื่นได้ดี

สครีเวน (Scriven, 1991, p.30) กล่าวว่า ผู้ประเมินจะต้องมีความสามารถ 5 ประการ คือ

1. เป็นผู้มีจิตใจมุ่งมั่นค้นหาหาคุณภาพของงานและถือเป็นพันธะที่จะค้นหาความจริง
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีตรรกะในการวิเคราะห์หลักการเหตุผลต่างๆ ที่เกิดขึ้น อธิบายสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นเป็นไปตามหลักการที่ควรจะเป็น สามารถสรุปย่อสิ่งต่างๆ ได้ดี มองเห็นจุดอ่อนต่างๆ ที่เกิดขึ้น
3. ความสามารถในการแสดงบทบาทที่เข้าใจผู้อื่น ไม่ทำให้เกิดความกังวลโดยไม่จำเป็นและสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน

4. ความสามารถในการสอน อธิบาย ให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานที่ทำการประเมิน
  5. ความสามารถที่จะเป็นนักประเมินที่จะทำสิ่งต่างๆ ได้ เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เร็ว
- สรุปได้ว่าทักษะการประเมิน ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้
1. การวางแผนและทฤษฎีการประเมิน
  2. การออกแบบการประเมิน
  3. การกำหนดตัวบ่งชี้
  4. การสร้างเครื่องมือ
  5. ความสามารถในการสัมภาษณ์
  6. การวิเคราะห์สถิติ
  7. การแปลผลข้อมูล
  8. การนำเสนอผลการประเมิน
  9. การเขียนรายงาน
  10. การสังเคราะห์ข้อมูล
  11. การคิดวิเคราะห์
  12. การอธิบายผู้อื่นได้ดี
  13. เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี
  14. เป็นคนสร้างสรรค์ เข้ากับผู้อื่นได้ดี
  15. ปรับบทบาทเข้ากับผู้ร่วมงานได้ดี

ส่วนความพร้อมในการประเมิน หมายถึง สภาพที่บุคคลสามารถรับประสบการณ์ และกระทำพฤติกรรมต่างๆ ได้ ความพร้อมทั้ง 4 ด้านเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การประเมิน ประสบผลสำเร็จ เพราะเมื่อบุคลากรมีความรู้พื้นฐานในเรื่องการประเมิน แรงจูงใจในการประเมินทัศนคติต่อการประเมินและมีทักษะในการประเมินที่ดีแล้ว ก็จะทำให้การดำเนินการประเมิน เป็นไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้ ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน และผู้ปกครอง ผู้รับบริการโดยอ้อม ได้แก่สถานศึกษา ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่

กำหนด มีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 3 - 4) ได้กล่าวถึง บทบาทของโรงเรียนในการประกันคุณภาพการศึกษาว่าในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการ โดยประชาชนมีส่วนในการพัฒนาและโรงเรียนจะต้องดำเนินการตามภาระงาน

จำรัส นองมาก (2544, หน้า 2) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้มีความมั่นใจว่า ถ้าทำตามกระบวนการที่กำหนดนี้แล้วการศึกษาจะมีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ

การประกันคุณภาพตามความหมายที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

สงบ ลักษณะ (2542, หน้า 2) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ คือ การวางแผนการปฏิบัติงานของหน่วยผลิตที่มุ่งจะผลิตสิ่งที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผลผลิต ดังนั้นการประกันคุณภาพทางการศึกษา จึงเป็นกระบวนการวางแผนและกระบวนการจัดการของผู้ที่รับผิดชอบจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่า จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ครบตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตรและตรงกับความมุ่งหวังของสังคม

อ่ำรุ่ง จันทวานิช (2542, หน้า 10) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นใจได้ว่า สถานศึกษาจะจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานโดยนักเรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะต่างๆ ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

กรมสามัญศึกษา (2542, หน้า 6) ได้กำหนดความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ช่วยสร้าง ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ประชาชน และสังคมว่านักเรียนที่จบการศึกษาจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 3) ได้กำหนดว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นมาตรการหนึ่งที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า สถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานและการให้หลักประกันและความเชื่อมั่นของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียนว่า เมื่อนักเรียนได้เข้ามาสู่ระบบการศึกษาในสถานศึกษาเมื่อจบการศึกษาแล้วจะมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดและสามารถสนองต่อความต้องการของสังคมได้ การประกันคุณภาพภายในก็ตรวจสอบคุณภาพโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่

กำกับดูแลสถานศึกษานั้นถ้าเป็นการประกันคุณภาพภายนอกก็ตรวจสอบโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

หลักการสำคัญและแนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา

กรมวิชาการ (2546, หน้า 17-18) ได้เสนอหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพจะเน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้บริโภครวมทั้งภายในและภายนอก กล่าวคือ

คุณภาพภายใน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับช่วงต่อไปในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตหรือทุกระดับชั้นเรียน

คุณภาพภายนอก หมายถึง ความพึงพอใจในเชิงความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่จำเป็นต่อความอยู่รอดและการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจการเมือง และวัฒนธรรมของประเทศชาติในการแข่งขันทางธุรกิจ การค้า และทางเทคโนโลยีระดับภูมิภาคและระดับโลก

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้นไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนอง ต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา และหลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรก และความสมเหตุสมผล

4. การตรวจสอบและการวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีใช้การจับผิด หรือการตัดสินใจให้รางวัลหรือลงโทษ

5. คุณภาพของการออกแบบ (มาตรฐานวิชาการกรอบหลักสูตร) และกระบวนการทำงาน (การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครู และบุคลากรทางการศึกษา) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษาเน้นความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพการศึกษา ให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ในเขตพื้นที่ การศึกษาและภูมิภาค

8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหารสถานศึกษา และการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 7-11) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทางการศึกษาและหลักการให้การประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษามีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การควบคุมคุณภาพเป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

1.2 การตรวจสอบคุณภาพเป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

1.3 การประเมินคุณภาพเป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอกแต่ก็ยังถือว่าเป็นการประเมินภายใน เพราะดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของสถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยม และประเมินสถานศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับ การประเมินภายนอกจาก สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน

2. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาไม่ใช้การจับผิด หรือทำให้บุคลากรเสียหายโดยมีเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2.2 การที่จะดำเนินการให้บรรลุตามจุดหมาย ต้องทำให้การประกันคุณภาพทางการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจนทำตามแผนตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

2.3 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู – อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของ ผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

กล่าวโดยสรุป หลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพการศึกษา และแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน เมื่อได้ส่งบุตรหลานมาับการศึกษาที่สถานศึกษาบุตรหลานจะมีคุณภาพเป็นคนดี คนเก่ง และมีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขโดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรการในการประกันคุณภาพการศึกษา

1. วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา กรมวิชาการ (2546, หน้า 4-5) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

1.1 เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานกลาง เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาไปสู่มาตรฐาน

1.2 เพื่อกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นรับผิดชอบสถานศึกษาในพื้นที่และให้ท้องถิ่นองค์กรเอกชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. นโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา (2542, หน้า 4-5) ได้กำหนดนโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

2.1 เร่งรัดพัฒนาให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานทัดเทียมกัน โดยมุ่งเน้นให้มีการควบคุมการตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพภายในที่เหมาะสม

2.2 ส่งเสริมให้สถานศึกษา มีการพัฒนาเข้าสู่การประกันคุณภาพ และรักษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไว้ โดยมีกลไกการควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพภายในที่เหมาะสม

2.3 สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร และสถาบันต่างๆ เพื่อให้สังคมได้ทราบ

2.4 ส่งเสริมให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ช่วยเหลือ สนับสนุน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่มาตรฐานการศึกษา และสนับสนุนให้สถานศึกษาได้รับการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

3. มาตรการกรมสามัญศึกษา (2542, หน้า 5-6) ได้กำหนดมาตรการของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

3.1 จัดตั้งองค์กรเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

3.2 จัดให้มีมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัย

3.3 พัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารการศึกษาให้เข้าไปสู่มาตรฐานวิชาชีพ

- 3.4 จัดหาและพัฒนาสื่อ เอกสาร คู่มือการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การบริหารการจัดการ และแนวดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3.5 ให้สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
- 3.6 ประชาสัมพันธ์สร้างความร่วมมือให้ชุมชนได้เข้าใจ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 3.7 พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับติดตามที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยเหลือและสร้างขวัญกำลังใจให้สถานศึกษาได้รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
- 3.8 ประสานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการประเมินสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายในแล้ว เพื่อรอรับการรับรองผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก
- 3.9 จัดทำรายงานความก้าวหน้าการประกันคุณภาพการศึกษาเสนอต่อประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3.10 จัดให้มีมาตรการในการรักษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาแล้ว โดยให้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาปีละ 1 ครั้ง เพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกอย่างน้อย 5 ปีต่อครั้ง
- 3.11 จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาและนำผลมาปรับปรุงแก้ไข

จากการกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายและมาตรการในการประกันคุณภาพการศึกษาสรุปประเด็นสำคัญก็คือเพื่อพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานและให้ผู้ที่จบการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยมีเป้าหมายว่าภายในปี 2550 สถานศึกษาทุกแห่งผ่านการประเมินและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามนโยบายที่วางไว้โดยมีมาตรการที่สำคัญคือการจัดตั้งองค์กรเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผลผลิต กระบวนการ และปัจจัย รวมทั้งการพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพต่อไป

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 4-12) ได้กล่าวถึงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคม มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่ายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงกำหนดไว้

ชัดเจนในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพ ภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอกโดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มี การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกและให้มี สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่ พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มี การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการ การศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี โดยสถานศึกษาและ บุคลากรคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลเพิ่มเติม และ ในกรณีที่ผลการประเมินของสถานศึกษาได้ไม่ได้มาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไข

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตาม มาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการและสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจาย บทบาทการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยรับผิดชอบจัดการและพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ให้เป็นที่เชื่อมั่นและพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ดังนั้น หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนการ ดำเนินงาน และตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระรับผิดชอบอย่างเป็นระบบและมี ประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนดไว้

การประกันคุณภาพการศึกษามีหลักการ ดังนี้

1. การสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาของฝ่ายทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ
3. ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กร บุคลากรในพื้นที่
4. การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับชั้นตอน
5. การดำเนินงานสามารถติดตามตรวจสอบได้
6. การรายงานสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

กระบวนการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา

เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาไว้เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพต่อไป

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานโดยกระทรวงศึกษาธิการเขตพื้นที่การศึกษาและ/หรือกรมต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดทำแผนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้มีการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา มีแผนปฏิบัติงานประจำปี มีระบบสารสนเทศ ข้อมูลคุณภาพ มีการบริหารจัดการคุณภาพด้านการพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนรู้การพัฒนาครู และบุคลากร การแนะแนว การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลและด้านทรัพยากร เป็นต้น ทั้งนี้ โดยเน้นระบบและกลไกการปฏิบัติตามแผนติดตามกำกับดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาหรือต้นสังกัด และกระทรวง เพื่อยืนยันช่วยเหลือ สนับสนุน เฝ้าระวัง ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดมุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ ดังนี้

2.1 การตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานทั้งระบบด้วยตนเองของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาต่อเนื่องสม่ำเสมอ และรายงานผลต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา

2.2 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และ/หรือใช้มาตรการในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

2.3 การตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของประเทศ โดยกระทรวงศึกษาธิการเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และ/หรือใช้มาตรการในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา

เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายนอกโดยกระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้สถานศึกษาได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและได้รับการรับรอง

แนวการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา

เป้าหมาย

1.1 มีมาตรฐานการศึกษาระดับชาติทั้งด้านผลผลิต กระบวนการ และปัจจัย

1.2 มีนโยบาย แผนงาน และรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน

ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

1.3 มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

เป้าหมาย

2.1 มีการตรวจสอบ และทบทวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาตนเองของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2.2 มีการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 มีการเสนอแนะสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานให้ปรับปรุงแก้ไข

2.4 มีการรายงานความก้าวหน้าคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

เป้าหมาย

3.1 มีกรอบการประเมินและดำเนินการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.2 มีการเฝ้าระวังคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.3 มีการรายงานผลการรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4. การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับโรงเรียน

บทบาทของโรงเรียน

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 3-4) ได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนในการประกันคุณภาพการศึกษาว่า ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการโดยประชาชนมีส่วนในการพัฒนาและโรงเรียนจะต้องดำเนินการตามภาระงานต่อไปนี้

การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control)

1. การกำหนดมาตรฐาน

1.1 จัดทำมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นจากมาตรฐานกลาง โดยคณะกรรมการโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และประชาชน

1.2 จัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของโรงเรียน

2. การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

2.1 พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และพัฒนา กระตุ้นจูงใจให้ผู้ร่วมงานรู้จักและรักการเรียนอยู่เสมอ เน้นให้บุคลากรในองค์กรมีความคิดริเริ่ม เพื่อการสร้างสรรค์ปรับปรุงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น

2.2 มีการสร้างจิตสำนึกของผู้ร่วมงานให้เห็นว่า การปรับปรุงคุณภาพจะต้องปรับปรุงอยู่ตลอดเวลาและเป็นหน้าที่ของทุกคน

2.3 เป็นสมาชิกชมรมทางวิชาการของจังหวัดและเป็นเครือข่ายศูนย์วิทยบริการ

2.4 จัดทำธรรมนูญโรงเรียน

2.5 พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและสื่อการเรียนการสอน

2.6 ดำเนินการบริหารคุณภาพ (quality management) โดยมุ่งเน้นผลผลิต (นักเรียน) ที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า ดังนี้

2.6.1 ควบคุมคุณภาพและประเมินตนเองในทุกๆกิจกรรมของกระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอน โดยใช้วงจรคุณภาพ (quality control circle) PDCA ของเดมिंग

2.6.2 มีการทำงานเป็นมาตรฐาน โดยควบคุมกระบวนการตามเอกสารคู่มือ 3 ระดับ ที่จัดทำขึ้นคือ คู่มือนโยบาย คู่มือขั้นตอนการทำงาน / แนวปฏิบัติ / วิธีการคู่มือการทำงาน / แผนการสอน

2.6.3 ต้องให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม (total participation) เพื่อให้พลังที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดของทุกคนในองค์กรร่วมกันพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า และความต้องการที่เปลี่ยนแปลง

2.6.4 มีการทำงานเป็นทีมในทุกระดับเน้นให้ทุกคนมีอำนาจตัดสินใจซึ่งจะส่งผลให้ปรับปรุงและสร้างขวัญกำลังใจและทัศนคติที่ดี

2.7 พัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน

2.8 ระดมความร่วมมือจากชุมชนและเอกชน

การตรวจสอบคุณภาพ หรือการทบทวนคุณภาพภายใน (internal audit or internal school review)

1. โรงเรียนต้องดำเนินการทบทวนคุณภาพภายในด้านคุณภาพโรงเรียน และคุณภาพการสอนทุกปี
2. นำผลการทบทวนมาดำเนินการพัฒนา และปรับปรุงให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

การประเมินคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนควรกำหนดให้มีการประเมินความก้าวหน้า และประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการของโรงเรียนในทุกๆ แผนงาน แล้วนำผลมาพัฒนาปรับปรุง

สงบ ลักษณะ (2542, หน้า 5-8) ได้กล่าวถึงขั้นตอนดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในระดับโรงเรียนว่า การประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องจัดทำที่โรงเรียน ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติต่อการพัฒนาคุณภาพ ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงานระดับโรงเรียน

1. ศึกษารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย
  - 1.1 พัฒนา/กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่มุ่งไปที่ผลการเรียนที่ต้องการ
  - 1.2 พัฒนาระบบการจัดการเพื่อควบคุมให้มีการปฏิบัติตามไปสู่มาตรฐาน
  - 1.3 พัฒนาระบบการวัดการประเมิน การใช้ปัจจัย การจัดการกระบวนการและผลการเรียนรู้ตามมาตรฐาน

1.4 จัดตั้งองค์กรภายนอกที่จะมาตรวจสอบการจัดการ และการบังเกิดผลตามมาตรฐาน

2. จัดคณะบุคคลในโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการโรงเรียนดำเนินการ

2.1 ศึกษาข้อมูลจากหลักสูตรเพื่อกำหนดมาตรฐานสากล มาตรฐานชาติและใช้ข้อมูลท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานท้องถิ่น ใช้กรอบมาตรฐานประเมินสภาพปัจจุบัน (baseline) ของผลการเรียนการสอนนำมาใช้เป็นตัวกำหนดจัดทำเป็นลักษณะผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังจะให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ชั้นวิชาต่างๆ ตลอด 200 วัน ทำการที่สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังควรแบ่งเป็นระดับคุณภาพ (quality band)

2.2 วิเคราะห์โอกาสในชุมชน ปัญหาความต้องการของชุมชน ศักยภาพของโรงเรียน ข้อจำกัดของโรงเรียน กำหนดเป็นแผน นโยบายการจัดการศึกษา เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษา คุณภาพของนักเรียนที่มุ่งหวังจะเกิดขึ้นในแต่ละชั้น/วิชา แนวดำเนินการจัดการเรียนการสอน จุดเด่น จุดเน้นของโรงเรียนที่ต้องการแสดงแนวความร่วมมือกับโรงเรียนอื่น และแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น ฯลฯ เมื่อคณะกรรมการโรงเรียนยอมรับ และเห็นชอบลงนามประกาศเป็นเอกสาร "ธรรมนูญโรงเรียน" ที่เป็นสัญญาประชาคม

2.3 ผู้บริหารกับคณะครูและการสนับสนุนทางวิชาการจากศึกษานิเทศก์ ดำเนินการปฏิบัติเพื่อให้เป็นวิถีทางนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ระบุไว้ในธรรมนูญโรงเรียน

2.3.1 ครูวางแผนการสอน

2.3.2 ผู้บริหารสนับสนุนเป็นที่ปรึกษา และพัฒนาครู

2.3.3 พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

2.3.4 พัฒนาระบบติดตามผลการปฏิบัติของครู และระบบการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่จะต้องนำมาใช้อย่างสม่ำเสมอ แล้วให้องค์กรภายนอก เช่น คณะกรรมการโรงเรียนรับทราบให้ความเห็นชอบต่อแผนเหล่านี้

2.4 ผู้บริหารจัดระบบปฏิบัติงานอาจมีคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับครูสั่งการให้มีการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนตามแผน จุดเน้น คือ

2.4.1 ทุกครั้งที่มีกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องทราบล่วงหน้าว่า ต้องการให้บังเกิดผลการเรียนอะไรที่มุ่งต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

2.4.2 กิจกรรมการเรียนการสอน ต้องได้รับการออกแบบและปรับปรุง เพื่อเร่งเร้าให้บังเกิดผลการเรียนรู้อย่างแท้จริงกับนักเรียนทุกคน ซึ่งอาจจะต้องใช้สื่อวัตกรรมการเทคโนโลยีช่วยสนองความแตกต่างระหว่างนักเรียนเน้นการปฏิบัติกระบวนการ

2.4.3 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบถ้วนตามกำหนดเวลาของแต่ละหัวข้อ เรื่องในแผนการสอนจะต้องมีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า นักเรียนบรรลุผลการเรียนรู้เพียงใด และนำผลมาใช้เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อัตถภาพกับนักเรียนทุกคนซึ่งควรใช้วิธีการประเมินในสภาพจริง (authentic assessment) รวบรวมผลการปฏิบัติจริงของนักเรียนลงแฟ้มผลงาน (portfolio) อย่างเป็นระบบ

2.5 ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการโรงเรียนติดตามการปฏิบัติงานของครู และผลที่เกิดขึ้นโดยสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาครูพัฒนากระบวนการเรียนการสอน พัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีและพัฒนาระบบการวัดการประเมินเพิ่มเติม

2.6 องค์กรภายนอก เช่น กลุ่มโรงเรียน อำเภอ เขต กรมเจ้าสังกัด ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามมาตรฐานสม่ำเสมอ เพื่อชี้้นำการพัฒนาเพื่อรับรองมาตรฐานของโรงเรียน เพื่อการให้รางวัลและเพิ่มขวัญกำลังใจการประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องดำเนินการที่โรงเรียนโดยต้องศึกษารูปแบบกรอบแนวคิดจากมาตรฐานในระดับชาติ จังหวัดและอำเภอ เพื่อนำไปปรับให้เหมาะกับสภาพของโรงเรียน และความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน โดยกำหนดเป็นสื่อ สัญญา ข้อตกลงในรูปของธรรมนูญโรงเรียน เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาจัดตั้งคณะบุคคลในโรงเรียน ร่วมกับคณะกรรมการโรงเรียน เพื่อดำเนินงานตามเป้าหมายได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากศึกษานิเทศก์

ผู้บริหารจัดระบบมอบงานจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอนตามแผน โดยในแต่ละครั้งที่มีกิจกรรมจะต้องทราบล่วงหน้าว่าต้องการให้เกิดผลอย่างไรต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษามีการพัฒนาผู้บริหาร ครู/อาจารย์ และบุคลากรอย่างสม่ำเสมอได้รับการประเมินตรวจสอบ และรับรองมาตรฐานการศึกษาจากองค์กรภายนอก

กล่าวโดยสรุป ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษาบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจได้ว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและสังคมที่ต้องการ

การประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานการศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาทุกแห่ง โดยมีมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรอบและแนวทางในการประเมิน ทั้งนี้เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น ในการประเมินคุณภาพ ภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จึงกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานเพื่อการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นต่อไป (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, หน้า 15-127) และในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สองซึ่งจะประเมินในปี 2549 – 2553 จะเป็นการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของสถานศึกษา

ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ผู้ประเมินภายนอกหรือคุณหมอโรงเรียนจะต้องมีความเป็นอิสระและเป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอก อันจะนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลาง และสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง

จากความหมายดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

รูปแบบการประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง

มติคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. ครั้งที่ 9/2548 วันที่ 13 กันยายน 2548 (2548, หน้า 5) ได้อนุมัติให้มีการปรับวิธีการประเมินสถานศึกษาในรอบที่สองตามผลการประเมินในรอบแรก โดยจัดสถานศึกษาเป็น 3 กลุ่ม จำแนกตามผลประเมิน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่ได้มาตรฐานระดับดี ได้แก่ กลุ่มที่มีผลการประเมินภาพรวมด้านผู้เรียน ครู และผู้บริหารในระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป และไม่มีผลประเมินอยู่ในระดับปรับปรุง

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่มีมาตรฐานระดับพอใช้ และได้ผลประเมินระหว่าง 2.50 – 1.75 หรือมากกว่า 2.51 แต่มีผลประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงให้ใช้การประเมินรูปแบบที่ดำเนินการในรอบแรก ใช้เวลาประมาณ 3 วัน

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มสถานศึกษาที่ขาดโอกาสในการพัฒนามีค่าเฉลี่ยของผลประเมินต่ำกว่า 1.75 ลงไป ต้องเร่งรัดการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ซึ่งต้องใช้เวลาทำการวิจัยเพื่อพัฒนาจนได้มาตรฐานแล้วจึงประเมิน

สรุปได้ว่า ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบที่สอง จะมีการแบ่งกลุ่มสถานศึกษาเป็น 3 กลุ่ม ตามผลของการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก คือ กลุ่มที่ได้ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับที่ต้องปรับปรุง

สเกลการประเมินผลการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง

คณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีมติให้การประเมินในรอบที่สอง (2548, หน้า 5) มีการปรับสเกลการประเมินเป็น 4 ระดับ โดยมีการใช้ภาษาในแต่ละเกณฑ์เป็น ดีมาก (90 % ขึ้นไป) ดี (75% – 85%) พอใช้ (50% -74%) ปรับปรุง (0 – 49%) เพื่อทำให้เห็นความแตกต่างของผลประเมินสถานศึกษาที่ได้รับผลประเมินในระดับดีได้ชัดเจนยิ่งขึ้นและเพื่อให้สถานศึกษาได้มีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง การมีระดับที่เพิ่มขึ้นถือเป็นการเปิดโอกาสให้สถานศึกษาได้พัฒนาตนเองให้สูงขึ้น

สรุปได้ว่า ในการประเมินผลการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบที่สองกำหนดสเกลการประเมินเป็น 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง เพื่อให้เห็นผลต่างของการประเมินและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก

1. เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งจะช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา สาเหตุของปัญหา และเงื่อนไขของความสำเร็จ

3. เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด
4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

จากวัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอกดังกล่าวสรุปได้ว่าเป็นการตรวจสอบยืนยันสภาพจริง โดยใช้ข้อมูลที่ค้นพบเป็นองค์ประกอบตลอดจนเป็นการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อรายงานต่อบุคคลภายนอกต่อไป

ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกมีความสำคัญและมีความหมายต่อสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน และพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ประการที่สอง เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ประการที่สาม สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชนท้องถิ่นมีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ประการที่สี่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน เพิ่มความมั่นใจให้ผู้เรียน และมีข้อมูลเพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนาคุณภาพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก

1. ประเมินตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง สำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ ซึ่งคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีมติให้ความเห็นชอบแล้ว
2. กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

- 2.1 ก่อนการตรวจเยี่ยม
- 2.2 ระหว่างการตรวจเยี่ยม
- 2.3 หลังการตรวจเยี่ยม

3. การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และศึกษาเอกสารและหลักฐานที่ใช้ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งอาจมีการใช้แบบสอบถาม หรือเครื่องมือ/วิธีการอื่น ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามความจำเป็น

4. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ บุคลากรของสถานศึกษา คือ เจ้าของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และบุคลากรอื่นของสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองผู้แทนชุมชน/ชาวบ้าน ผู้ประกอบการหรือผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

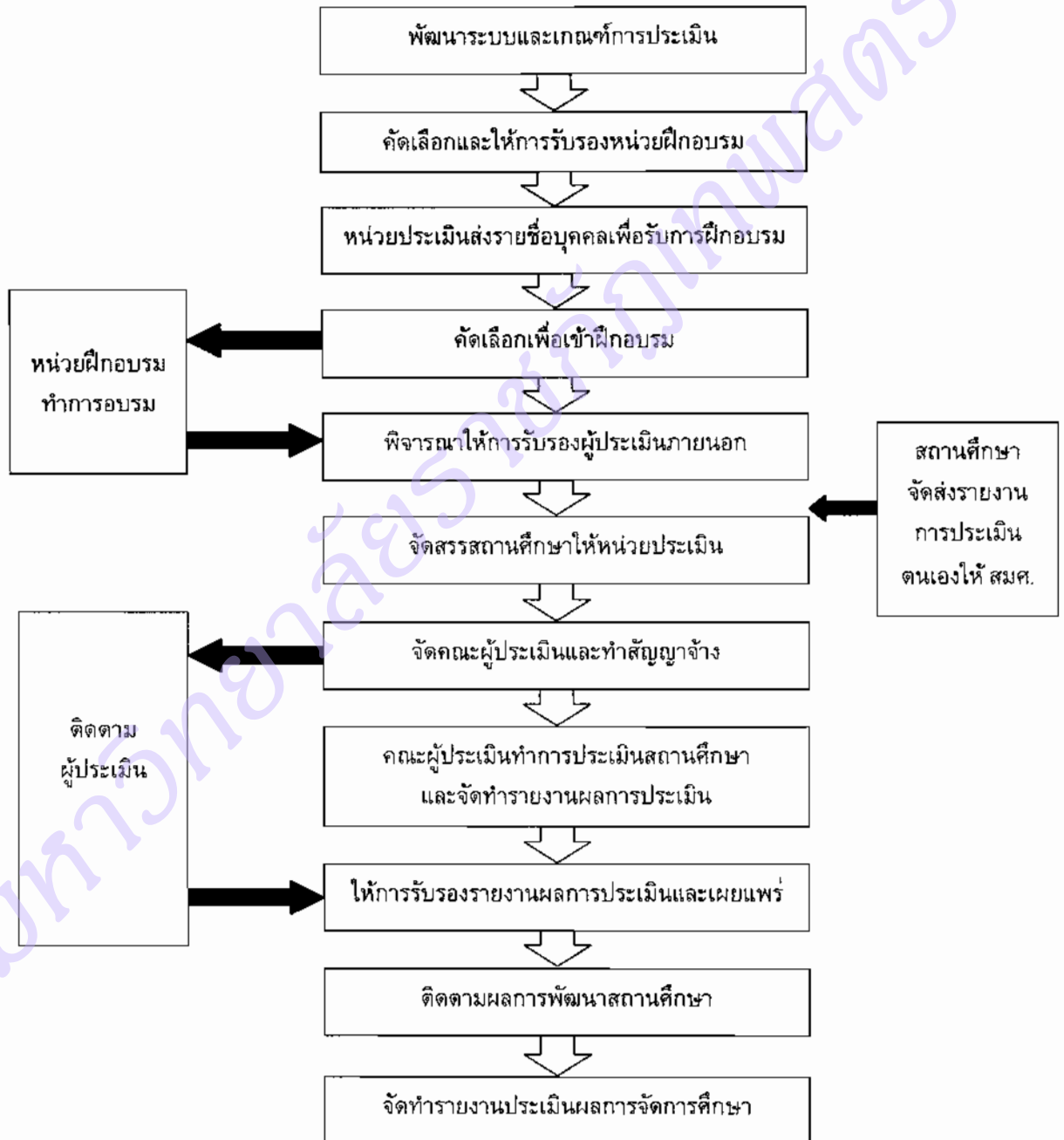
จากขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอกดังกล่าว สรุปได้ว่า ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองมีขอบข่ายการประเมินมาตรฐาน 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ มีกระบวนการประเมิน 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย

การดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก

เจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างอิสระในรูปขององค์การมหาชน ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทหนึ่งที่ไม่ใช่หน่วยงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะมีความเป็นอิสระมีอำนาจในการตัดสินใจได้ทั้งในด้านการบริหาร การจัดการและการเงินของสำนักงานฯ มีความคล่องตัวในการบริหารงานให้ลุล่วงตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการทำงานตามสายบังคับบัญชาของระบบราชการ ทั้งนี้ เพื่อทำหน้าที่ประเมิน คุณภาพภายนอกทั้งสถานศึกษาภาครัฐและเอกชน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีภารกิจหลักตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานฯ คือ พัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก กำกับดูแลการประเมินคุณภาพภายนอก และจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปี เพื่อเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามภารกิจของ สมศ. แสดงในภาพ 2

ภาพ 2 แผนการดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษาของ สมศ.

สรุป การดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นภารกิจที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะต้องดำเนินการตามภารกิจหลัก คือ พัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกพัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมิน

ภายนอกให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก กำกับ ดูแลการประเมินคุณภาพภายนอก และ จัดทำรายงานผลการประเมินเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

การพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำการพัฒนาระบบการ ประเมินคุณภาพภายนอกโดยมีการพัฒนาคู่มือการดำเนินงานที่แสดงขั้นตอนและกระบวนการ ในการดำเนินงานของผู้ประเมิน ตลอดจนเกณฑ์และวิธีการในการประเมินมาตรฐานและตัวบ่งชี้ เพื่อให้การดำเนินงานในการประเมินคุณภาพภายนอกมีมาตรฐานและเชื่อถือได้ได้มีการพัฒนา มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่จะใช้ในการประเมินให้ตอบสนองจุดมุ่งหมาย และหลักการในการจัด การศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมีการประชุมระดมความคิดเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากบุคคล และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องรวมทั้งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว

นอกจากนั้น ได้มีการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งกำหนด คุณสมบัติของผู้ประเมิน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมมาเป็นผู้ประเมิน

สรุป การพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกก็เพื่อให้มีการพัฒนา มาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

ผู้ประเมินภายนอก

ความหมายของผู้ประเมินภายนอก

ผู้ประเมินภายนอก หมายถึง บุคคลทั้งที่เป็นนักวิชาการ/วิชาชีพหรือผู้ปกครอง/ ผู้แทนชุมชนที่มีคุณสมบัติตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนด และได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ให้ทำการ ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาซึ่งผู้ประเมินภายนอก ก็คือ คุณหมอโรงเรียนนั่นเอง

คุณสมบัติของผู้ประเมินภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกอย่างสร้างสรรค์เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญหรือ คุณวุฒิ พร้อมทั้งบุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสมของผู้ประเมินภายนอก สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จึงกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นและคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับผู้ที่ได้รับการรับรองและแต่งตั้งเป็นผู้ประเมินภายนอก ดังนี้

คุณสมบัติเบื้องต้น

1. อายุไม่ต่ำกว่า 30 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ยื่นใบสมัคร
2. มีสัญชาติไทย
3. สามารถปฏิบัติงานได้เต็มเวลา

4. มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ทำงานที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพเป็นที่ยอมรับ และไม่เคยถูกลงโทษทาง จริยธรรม

5. ในกรณีที่เป็นข้าราชการต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาระดับกรม ขึ้นไปให้สามารถเป็นผู้ประเมินภายนอกและทำการประเมินภายนอกได้

6. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการแนวการจัดการศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ระบบการประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมิน คุณภาพภายนอกของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบ

7. มีความรู้และทักษะด้านการประเมินผล ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูลการสรุปและให้ข้อเสนอแนะ และการเขียนรายงาน

8. มีทักษะในการสื่อสารด้วยวาจา

9. มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ รอบคอบ และสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมมีบุคลิกภาพสุภาพเรียบร้อย

10. มีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา เป็นกัลยาณมิตร มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นและมีความสามารถในการประสานงาน

ผู้ประเมินต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีการพิการหรือจิตบกพร่องอันเป็นเหตุให้เป็นผู้หย่อนสมรรถภาพในการ เป็นผู้ประเมินภายนอก

2. เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถอยู่ ในระหว่างลงโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษา ถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

3. ในกรณีผู้ที่เคยรับราชการ ต้องไม่เคยได้รับโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง

คุณสมบัติเฉพาะ

1. สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ผ่านการทดสอบ และการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนดและได้รับการรับรองให้เป็นผู้ประเมิน ภายนอก

2. มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา กำหนด

จรรยาบรรณของผู้ประเมินภายนอก

ผู้ประเมินภายนอกต้องปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยยึดจรรยาบรรณต่อไปนี้เป็นหลัก

1. มีความเที่ยงตรง เป็นกลาง โปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้รายงานสิ่งที่ค้นพบตามความเป็นจริงอย่างชัดเจนมีเหตุผล มีหลักฐานสนับสนุน และมีความซื่อสัตย์สุจริตไม่ยอมให้อิทธิพลใดเบี่ยงเบนผลการประเมินให้ผิดไปจากความเป็นจริงทั้งนี้การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง ถือเป็นกรรายงานเท็จ
2. ต้องไม่ประพฤติให้เสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงของตนหรือแก่ชื่อเสียงของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
3. รักษาความลับของข้อมูลสารสนเทศส่วนบุคคล และสถานศึกษาที่ได้รับระหว่างการตรวจเยี่ยมและการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างเคร่งครัด
4. ไม่รับและไม่เรียกร้องในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เช่น ไม่รับอามิสสินจ้าง รางวัล ของขวัญ ของกำนัล การต้อนรับ การรับรอง และการอำนวยความสะดวกจากสถานศึกษาที่เกินความจำเป็น
5. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมโดยใช้ข้อมูลใด ๆ ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษายังไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะและไม่ดำเนินการใด ๆ ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
6. ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากำหนด
7. ผู้ประเมินภายนอกต้องไม่นำบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกเข้าไปในสถานศึกษาที่ทำการประเมิน
8. ผู้ประเมินต้องไม่เป็นที่ปรึกษาหรือวิทยากรให้กับสถานศึกษาเนื่องจากอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินภายนอก

ในการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้ประเมินภายนอกจะต้องปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพโดยยึดถือบทบาทในลักษณะ “เพื่อนร่วมวิชาชีพ” และเป็น “กัลยาณมิตร” กับสถานศึกษาและชุมชนที่ต่างฝ่ายต่างเรียนรู้จากกันและกัน หน้าที่สำคัญของคุณะผู้ประเมินภายนอก มีดังนี้

1. ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาสร้างความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพให้กับบุคลากรของสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง
2. รวบรวมข้อมูลและตรวจสอบหลักฐานข้อมูลเพื่อยืนยันสภาพความเป็นจริงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่สถานศึกษาได้รายงานไว้ในรายงานการประเมินตนเอง และตามหลักฐานที่สะท้อนสภาพความเป็นจริงที่ไม่ได้อยู่ในรายงานการประเมินตนเอง

3. ตรวจสอบกระบวนการและวิธีการที่สถานศึกษาใช้ในการพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานสากลรวมทั้งหลักฐานที่ระบุในรายงานการประเมินตนเองว่ามีความเหมาะสมครอบคลุม และน่าเชื่อถือเพียงใด

4. ตรวจสอบผลการพัฒนาเทียบกับเป้าหมาย/แผนพัฒนาของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาที่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากำหนด เพื่อการประเมินภายนอก รวมทั้งตรวจสอบเป้าหมาย/แผนพัฒนาที่สถานศึกษาดำเนินการต่อไป เพื่อดูความสอดคล้องกับผลการประเมิน

5. ประมวล วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการประเมินภายนอก พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

6. รายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา ต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

การฝึกอบรมผู้ที่จะเป็นผู้ประเมินภายนอก

หน่วยฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกจะทำการฝึกอบรมบุคคลที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา คัดเลือกไว้ตามหลักสูตรที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนด ซึ่งครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยในระหว่างฝึกอบรมจะมีการจัดการของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาไปสังเกตการณ์ และมีการประเมินผลผู้เข้ารับการอบรมเป็นระยะซึ่งอาจใช้การทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและเมื่อจบการอบรมจะต้องได้รับการประเมินผลขั้นสุดท้ายด้วย

การพิจารณาให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก

การให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจะให้การรับรองผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ และผ่านการประเมินผลของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้ประเมินภายนอก ซึ่งการรับรองเป็นผู้ประเมิน ภายนอก มีอายุ 3 ปี นับตั้งแต่ให้การรับรอง

กล่าวโดยสรุป ผู้ประเมินภายนอกจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและจรรยาบรรณตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) กำหนดเมื่อผ่านกระบวนการคัดเลือกจะได้รับการรับรองให้เป็นผู้ประเมินภายนอกมีระยะเวลาในการเป็นผู้ประเมินภายนอกคราวละ 3 ปี

ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพ

ภายนอก

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามจุดหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือเป็นคนดีมีความสามารถ (คนเก่ง) และมีความสุข มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการบริหารจัดการรวมทั้งการทำงานที่เน้นคุณภาพ เป็นการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้และเป็นระบบครบวงจร (PDCA) โดยสถานศึกษาจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน แล้วรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบทุกปี และได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อชี้จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาให้สถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพต่อไป

การประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีแนวคิดบนพื้นฐานของการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติเพื่อให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย รวมทั้งผลักดันให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น ตามความต้องการของผู้เรียนและผู้รับบริการซึ่งหลากหลายตามวัตถุประสงค์ และบริบทของสถานศึกษานั้นๆ โดยใช้การรายงานตามความจริง ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบ

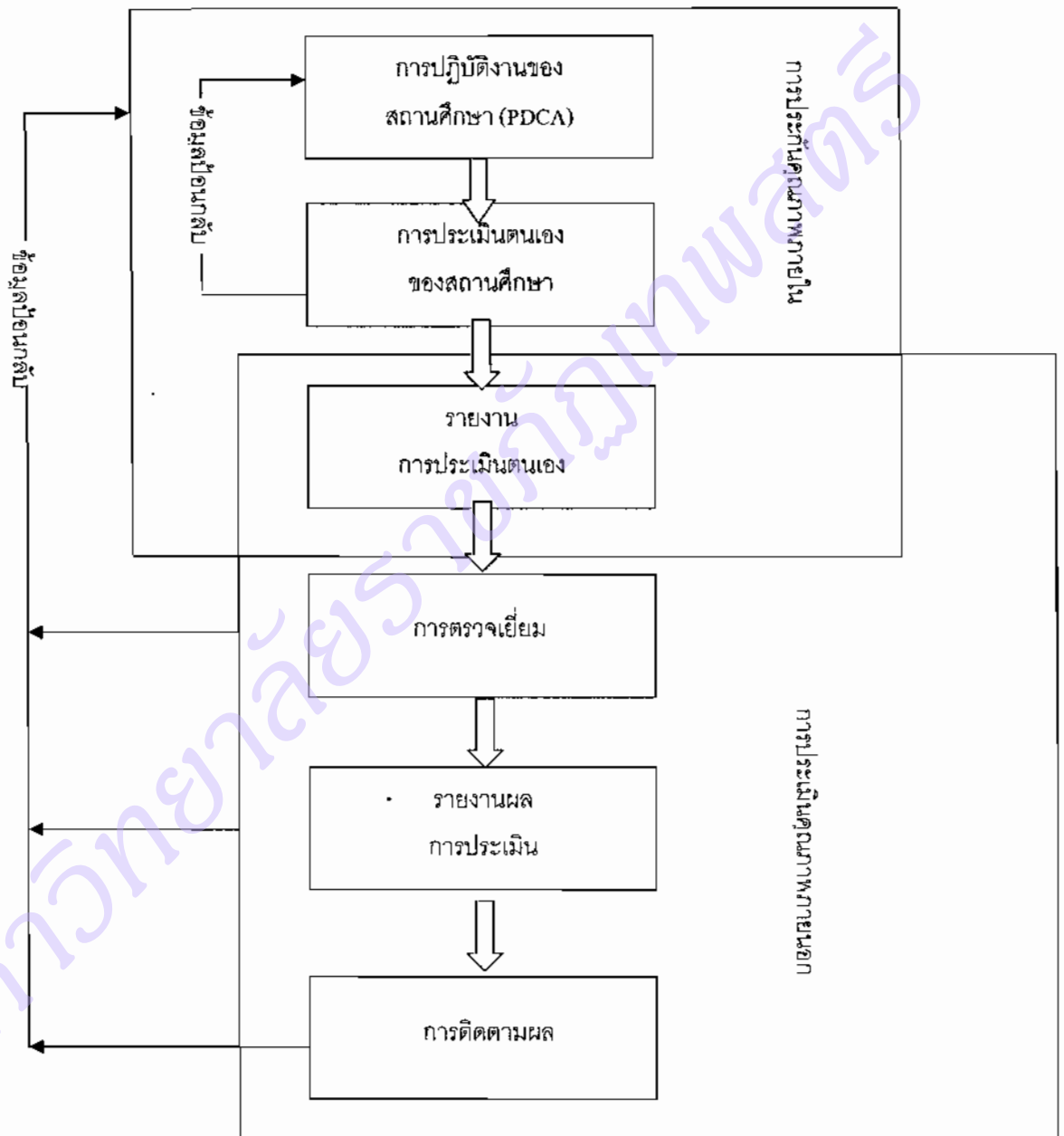
กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกจะดำเนินการตาม มาตรฐานการศึกษาที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้เป็นมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินภายนอกกรอบแรกมี 14 มาตรฐาน ซึ่งเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียนมาตรฐานเกี่ยวกับการสอนของครู และมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหาร และในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สอง (2548, หน้า 2 – 7) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้ปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยยังยึดมาตรฐานการศึกษา 14 มาตรฐานเดิมไว้ และปรับตัวบ่งชี้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติไว้เป็นหลักการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกเชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานการศึกษาใดก็ได้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษาแต่ควรมีส่วนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินภายนอก ซึ่งพัฒนาตามจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติรวมอยู่ด้วย

การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งข้อมูลที่ได้จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาจะต้องส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาอย่างละเอียดก่อนตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นงานที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการประกัน เพื่อการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานแก่สถานศึกษา และทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายนอกจึงมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในดังแสดงในภาพ 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาพ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากภาพ 3 แสดงให้เห็นว่า เมื่อสถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และจัดทำรายงานประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี (self – assessment report) หรือเรียกย่อๆ ว่า SAR รายงานดังกล่าวจะเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาจะช่วยให้คณะผู้ประเมินภายนอกสามารถวางแผนรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินคุณภาพของสถานศึกษาได้ภายในเวลา

อันรวดเร็วการประเมินตนเองจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินตนเอง มิได้มีความหมายเฉพาะการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นผลจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังหมายถึงกระบวนการดำเนินงานบริหารจัดการทุกด้านตามสภาพที่เป็นอยู่จริงของสถานศึกษา

ดังนั้น การประเมินภายนอกจึงเน้นการประเมินตามสภาพเป็นจริงของข้อมูล ไม่ว่าจะสภาพการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและการบริการต่างๆ อย่างไรก็ตามถึงแม้เกณฑ์การประเมินตนเองจะครอบคลุมการบริหารงานของสถานศึกษาทุกด้าน แต่เนื่องจากการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินโดยมีความต่อเนื่องมาจากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นงานที่ยืนยันผลของการประเมินภายในที่ทำโดยสถานศึกษาเองว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด

วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ดำเนินการประเมินคุณภาพนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรูปแบบกัลยาณมิตรประเมิน ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ

1. ส่งเสริมและพัฒนา เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งบูรณาการกับการปฏิบัติงานปกติที่มุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีความเข้าใจที่ถูกต้องว่า การประเมินคุณภาพภายนอกมุ่งยืนยันสภาพจริง และเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาเป็นสำคัญ เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการประเมินคุณภาพภายนอก โดยการจัดประชุมสัมมนาทุกรูปแบบ การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ๓. ลดจนการพิมพ์เอกสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และแก้ไขปัญหาความเข้าใจคลาดเคลื่อนต่างๆ เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก

2. สร้างศรัทธาต่อหมอโรงเรียน (school doctor) เป็นการรับรองผู้ประเมินภายนอกสำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดให้มีหลักสูตรอบรมพัฒนาผู้สนใจเป็นผู้ประเมินภายนอกเป็นหลักสูตร 7 วัน ประกอบด้วยภาคทฤษฎี 4 วัน และภาคปฏิบัติ 3 วัน ผู้ที่ได้รับการอบรมและผ่านเกณฑ์ประเมิน 5 ข้อ จะได้รับการรับรองเป็นผู้ประเมินภายนอกในระยะ 3 ปี ซึ่งสามารถต่ออายุได้ ผู้ประเมินเหล่านี้สังกัดนิติบุคคลที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นเป็นองค์การที่ไม่หวังกำไรเป็นหลัก และมีวัตถุประสงค์เดียว คือ การประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขณะนี้มีหน่วยประเมินที่เป็นนิติบุคคลประเภทนี้ประมาณ 121 แห่ง นอกจากนี้ยังมีผู้ประเมินภายนอกสังกัดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 43 แห่ง

ที่ส่งคณาจารย์ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก อีกทั้งมีผู้ประเมินภายนอกที่เป็นคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริหารของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ประเมินสถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์พิเศษต่าง ๆ เช่น โรงเรียนวิทยาศาสตร์ โรงเรียนกีฬา โรงเรียนนานาชาติ โรงเรียนดนตรี เป็นต้น ผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจะเป็นผู้แทนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาพยายามอย่างยิ่งที่จะพัฒนาคัดสรรและรับรองผู้ประเมินภายนอกที่เป็นกัลยาณมิตร และเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยถือว่าผู้ประเมินภายนอก ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารับรองจะเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของการประเมินคุณภาพภายนอก ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

3. เพียรประเมินอย่างกัลยาณมิตร เป็นการประเมินยืนยันสภาพจริง เพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานโดยการบูรณาการการประเมินหลายรูปแบบ และหลายวิธีการ ซึ่งได้แก่ การประเมินตนเอง การประเมินเทียบมาตรฐาน การประเมินสภาพจริง การประเมินเสริมพลัง และการประเมินเชิงคุณภาพ สำหรับกระบวนการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษามีดังนี้

3.1 จัดอบรมและคัดเลือกผู้ประเมินภายนอก

3.2 จัดสรรสถานศึกษาให้หน่วยประเมินซึ่งเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 121 แห่ง หรือสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 43 สถาบัน

3.3 หน่วยประเมินจัดทีมประเมินตามขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก (ต่ำกว่า 300 คน) มีผู้ประเมินอย่างน้อย 2 คน โรงเรียนขนาดกลาง (301 – 1,000 คน) มีผู้ประเมินภายนอกอย่างน้อย 3 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ (1,001 – 2,000 คน) มีผู้ประเมินภายนอกอย่างน้อย 4 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (มากกว่า 2,000 คนขึ้นไป) มีผู้ประเมินภายนอกอย่างน้อย 5 คน

3.4 หน่วยประเมินดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกตามสภาพจริงในนามสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาโดยเข้าไปตรวจเยี่ยมสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร 3 วัน

3.5 หน่วยประเมินจัดทำร่างรายงานประเมินคุณภาพภายนอกส่งให้สถานศึกษาให้ความเห็นโต้แย้งในกรณีข้อมูลไม่สมบูรณ์หรือผลประเมินไม่ตรงกับสภาพจริง

3.6 หน่วยประเมินนำส่งร่างรายงานประเมินคุณภาพภายนอก ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อพิจารณารับรองและเผยแพร่ต่อต้นสังกัดและสาธารณะต่อไป

4. ชี้นำและเสริมแรงพัฒนา เป็นการแนะนำช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างจริงจัง และให้แรงเสริมจากต้นสังกัด สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และภาคีอื่น

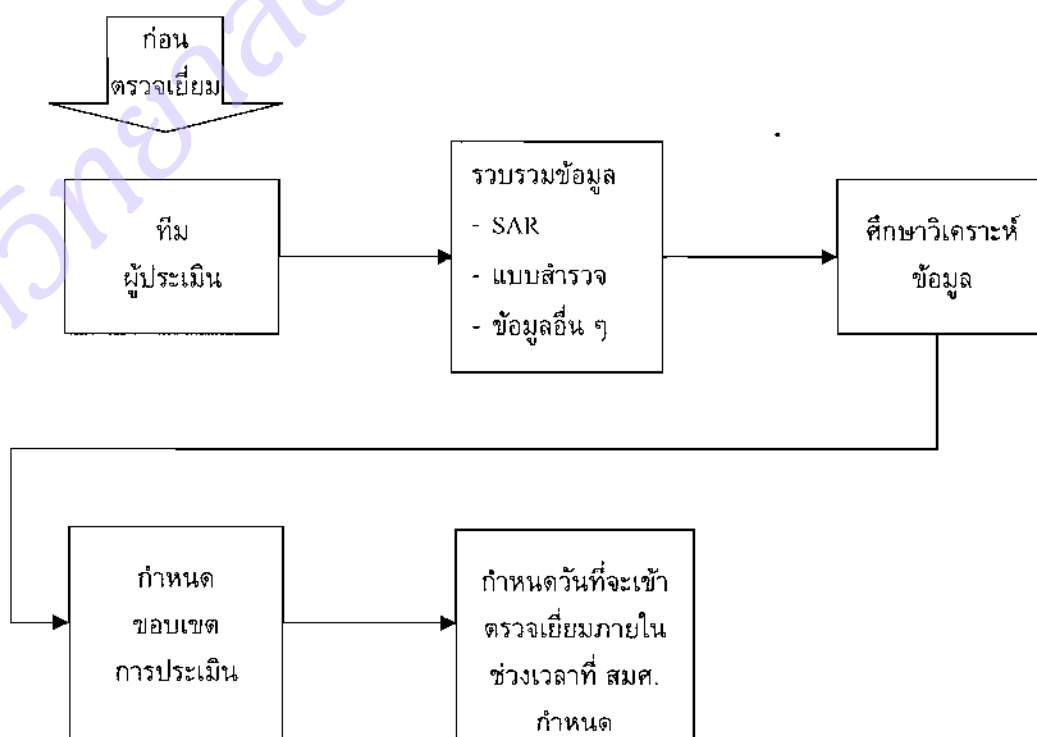
ที่เกี่ยวข้องทำให้สถานศึกษาเกิดพลังในการนำผลประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาโดยการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนและปฏิรูป การบริหารให้ทันสมัยได้มาตรฐาน

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม

ก่อนการตรวจเยี่ยม

กิจกรรมในขั้นก่อนการตรวจเยี่ยมเป็นกิจกรรมที่คณะผู้ประเมินภายนอกต้องดำเนินการเมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประเมินสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยต้องมีการประสานงานกับสถานศึกษา การวางแผนการตรวจเยี่ยม/แผนการประเมิน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ก่อนการไปตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษา ซึ่งจะประกอบด้วยกิจกรรมหลักที่จะต้องดำเนินการ ดังภาพ 4

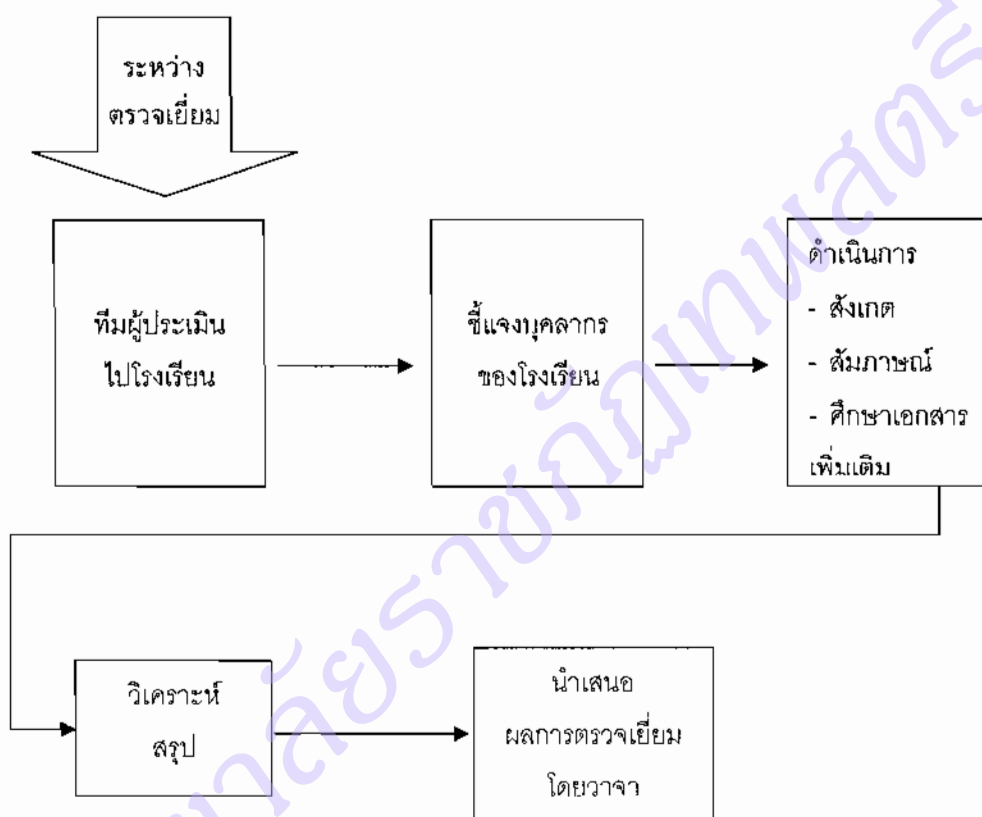
ภาพ 4 กระบวนการประเมินระยะก่อนการตรวจเยี่ยม

กิจกรรมก่อนการตรวจเยี่ยม

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1. ศึกษา วิเคราะห์รายงานการประเมินตนเอง และผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกของสถานศึกษาและเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจและเข้าถึงก่อนประเมินสถานศึกษา	คณะผู้ประเมินภายนอก
2. กำหนดประเด็นและรายการข้อมูลที่จะต้องรวบรวม ตรวจสอบ และวิเคราะห์ระหว่างการตรวจเยี่ยม	คณะผู้ประเมินภายนอก
3. วางแผนการตรวจเยี่ยมและแผนการประเมิน กำหนดตารางตรวจเยี่ยม และกำหนดการระดมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประเมินภายนอกแต่ละคน	คณะผู้ประเมินภายนอก

ระหว่างการตรวจเยี่ยม

ในระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ซึ่งมีกำหนดเวลาประมาณ 3 วัน คณะผู้ประเมินภายนอกมีภารกิจในการพิจารณาทบทวนข้อมูลในรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงเพียงใด เพื่อยืนยันผลตามรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและรวบรวมข้อมูลในประเด็นที่ยังไม่มีหลักฐานข้อมูลหรือยังไม่ชัดเจนพอ วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผลคุณภาพการศึกษาแต่ละมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินภายนอกตามเกณฑ์ที่กำหนดและสรุปจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญสรุปได้ดังภาพ 5

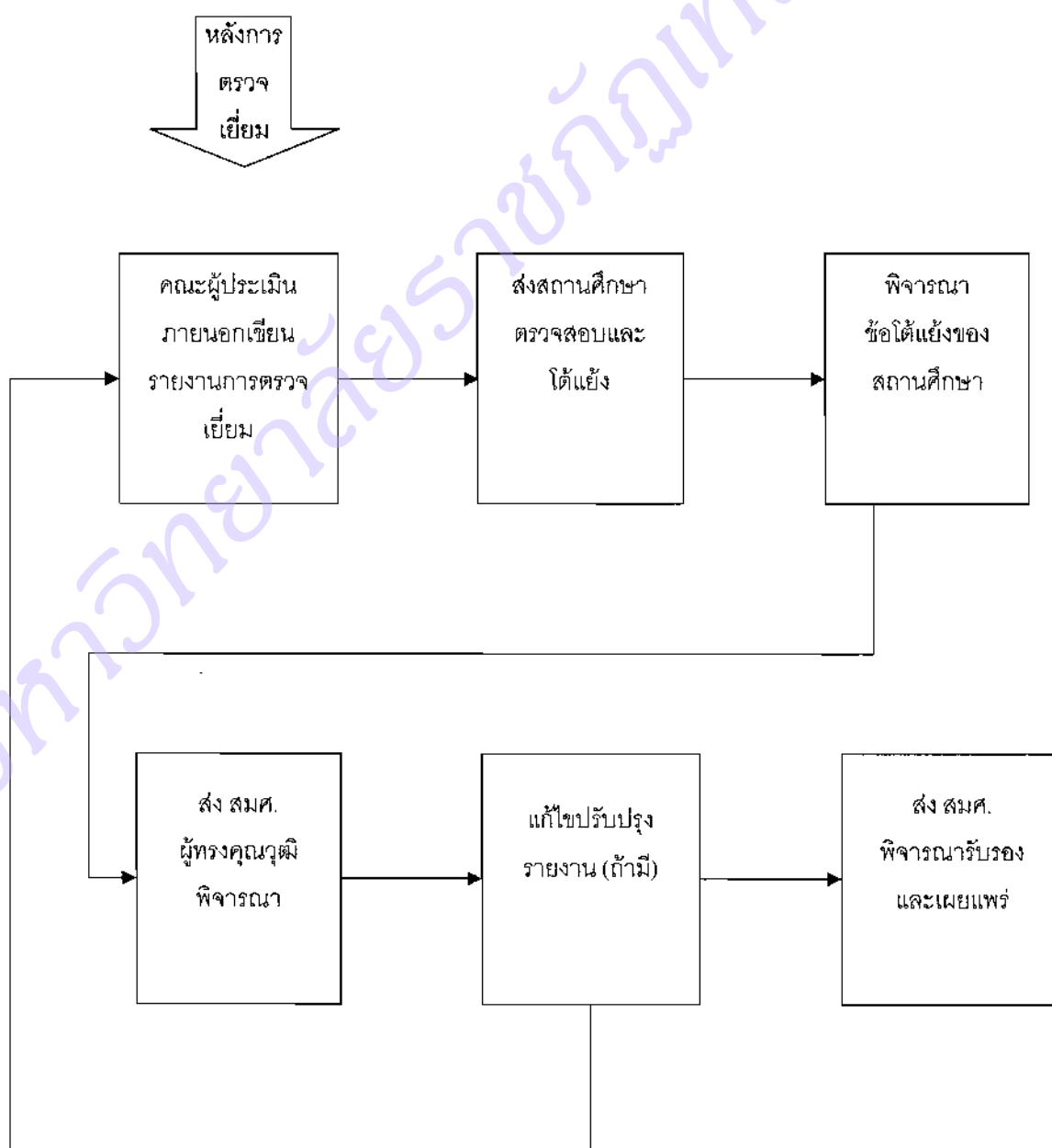
ภาพ 5 กระบวนการประเมินระยะระหว่างการตรวจเยี่ยม

กิจกรรมระหว่างการตรวจเยี่ยม

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1. ชี้แจงกับบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อทำความเข้าใจ สร้างความคุ้นเคย และเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	คณะผู้ประเมินภายนอก
2. รวบรวมข้อมูลหลักฐานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> • สังเกตกระบวนการปฏิบัติงาน กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน • สัมภาษณ์ พูดคุยกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง บุคลากรอื่น ๆ ผู้แทนชุมชน ศิษย์เก่า กรรมการสถานศึกษา และอื่น ๆ • ตรวจสอบกิจกรรม หลักฐาน ข้อมูลทุกด้านตามมาตรฐานการศึกษา ฯลฯ 	คณะผู้ประเมินภายนอก
3. วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผล และสรุปข้อค้นพบ	คณะผู้ประเมินภายนอก
4. นำเสนอผลการประเมินโดยวาจาและอภิปรายร่วมกับคณะผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง	คณะผู้ประเมินภายนอก

หลังการตรวจเยี่ยม

เมื่อเสร็จภารกิจในการไปตรวจเยี่ยมสถานศึกษาแล้วคณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องร่วมกันปรับปรุงและจัดทำร่างรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อส่งให้สถานศึกษาตรวจสอบและทักท้วง หลังจากนั้นจึงนำเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ขั้นตอนของกิจกรรมหลักดังภาพ 6

ภาพ 6 กระบวนการประเมินในระยะหลังการตรวจเยี่ยม

กิจกรรมหลังการตรวจเยี่ยม

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1. จัดทำร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา	คณะผู้ประเมินภายนอก
2. ส่งร่างรายงานฯให้สถานศึกษาตรวจสอบ	ผู้ประสานงานของ คณะผู้ประเมินภายนอก
3. พิจารณาข้อโต้แย้งของสถานศึกษาโดยให้ผู้ประเมินอภิบาลของ หน่วยประเมินพิจารณา	คณะผู้ประเมินภายนอกและ ผู้ประเมินคุณภาพของหน่วยประเมิน
4. ส่งร่างรายงานฯให้ สมศ. เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา และ ปรับแก้	ผู้ประสานงานของ คณะผู้ประเมินภายนอก
5. ส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาที่ปรับแก้ แล้วให้ สมศ.	ผู้ประสานงานของ คณะผู้ประเมินภายนอก
6. เผยแพร่รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา	สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา

กล่าวโดยสรุป กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม ซึ่งทั้ง 3 ขั้นตอนเป็นหน้าที่ที่ผู้ประเมินภายนอกเมื่อได้รับมอบหมายให้ประเมินสถานศึกษาในแต่ละแห่งแล้วจะต้องดำเนินการ คือ ก่อนการตรวจเยี่ยมคณะผู้ประเมินจะต้องประสานกับสถานศึกษา วางแผนการประเมินให้รอบคอบ โดยศึกษาวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา กำหนดประเด็น และรายการข้อมูลที่ต้องรวบรวม ตรวจสอบ กำหนดภาระของผู้ประเมินแต่ละคนที่ต้องรับผิดชอบ ระหว่างการตรวจเยี่ยมผู้ประเมินจะต้องสร้างความคุ้นเคย ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการตรวจเยี่ยม รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการประเมินและข้อค้นพบนำเสนอสถานศึกษาด้วยวาจา และหลังการตรวจเยี่ยมจะต้องจัดทำร่างรายงานการประเมินให้สถานศึกษาตรวจสอบ และโต้แย้งพิจารณาข้อโต้แย้งของสถานศึกษาและส่งร่างรายงานการประเมินให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาต่อไป

มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง :
ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2548, หน้า 2 -7)

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มี
6 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1.1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
- 1.2 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.3 ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที
- 1.4 ผู้เรียนมีเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว
- 1.5 ผู้เรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- 1.6 ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มี 5 ตัวบ่งชี้
คือ

- 2.1 ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ
- 2.2 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
- 2.3 ผู้เรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยง
สภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัยและอุบัติเหตุรวมทั้งปัญหาทางเพศ
- 2.4 ผู้เรียนมีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น
- 2.5 ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี
และ กีฬา มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 3.1 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ
- 3.2 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์ โดยไม่ขัดหลัก
ศาสนา
- 3.3 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ
- 3.4 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดี
งามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์
มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 4.1 ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบ
และมีการคิดแบบองค์รวม

4.2 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง

4.3 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มี 8 ตัวบ่งชี้

คือ

คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติในระดับดี (ถ้าไม่มีผลระดับชาติให้ใช้ผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่หรือผลการเรียนในระดับสถานศึกษาตามลำดับ) ใน 8 กลุ่มสาระในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

6.1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆรอบตัว

6.2 ผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

6.3 ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

7.1 ผู้เรียนสามารถวางแผน ทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้

7.3 ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานด้านครู

มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ

8.1 ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสม

8.2 ครูที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป

8.3 ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท หรือความถนัด

8.4 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนหรือวิชาครูตามที่คุรุสภากำหนด

8.5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน 8 กลุ่มสาระ

9.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

9.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

9.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

9.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

9.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

9.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

9.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

9.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานด้านผู้บริหาร

มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

10.1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการทำงาน

10.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม และมีวิสัยทัศน์

10.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ

10.4 ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

11.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

11.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์

11.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและมีการตรวจสอบ ถ่วงดุล

11.4 สถานศึกษามีระบบและดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นไปตาม

กฎกระทรวง

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

12.1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

12.2 สถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

12.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

13.1 สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น

13.2 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

14.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

14.2 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2540 , บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระบบที่โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนใช้ประกันคุณภาพการศึกษา คือ ระบบประกันคุณภาพที่เน้นการควบคุมการปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชา และใช้ปฏิทินการศึกษาเป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีการวางแผนปฏิบัติงานระยะ 1 ปีมากที่สุด ส่วนการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานของงาน ตลอดจนการทบทวนและปรับปรุงการปฏิบัติงานยังไม่พบแบบแผนที่ชัดเจน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาขาดปัจจัยสำคัญตามแนวทางของระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามทฤษฎีทั้ง 3 ระบบ คือ 1) ระบบการวางแผน บุคลากรมีส่วนร่วม และไม่มีเป้าหมายมาตรฐาน และเกณฑ์การวัดที่ชัดเจน 2) ระบบการควบคุมคุณภาพขาดการตรวจสอบ

จากหน่วยงานภายนอก และ 3). ระบบการทบทวนและปรับปรุงการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับผู้รับใบอนุญาต บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการทบทวนผลการปฏิบัติงานประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านคุณภาพของกระบวนการบริหารโรงเรียน ด้านคุณภาพของนักเรียนและด้านคุณภาพของการบริหารไม่พบว่าโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งใดมีประสิทธิภาพครบทั้ง 3 ด้าน

สุวิมล ราชธนบริบาล (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้มีการเผยแพร่หลักการและนโยบายเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย มีรูปแบบกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย ระบบกำกับระบบสนับสนุนและระบบตรวจสอบ รูปแบบที่ 2 มีองค์ประกอบเช่นเดียวกับรูปแบบที่ 1 มีการเน้นที่การพัฒนาบุคลากรภายในสถาบันเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การประกันคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ รูปแบบที่ 3 มีการกำหนดกรอบแนวคิดเป็นขั้นตอน แบ่งกระบวนการออกเป็น 5 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สร้างความรู้มีการกำหนดกรอบแนวคิดเป็นขั้นตอน ระยะที่ 2 จัดตั้งสภาวิชาการขึ้นเป็นองค์กรหลักที่ดูแลเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ประสานงานนโยบายและจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือคู่มือสำหรับให้คณะวิชาถือเป็นแนวปฏิบัติ ระยะที่ 3 การนำนโยบายสู่แนวปฏิบัติและมีการออกเยี่ยมชมหน่วยงานเพื่อดูความคืบหน้าของแต่ละคณะและหน่วยงาน ระยะที่ 4 การปรับปรุงระบบ ระยะที่ 5 การดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ นอกจากนี้พบว่า สถาบันมีวิธีดำเนินงานในการประชุมชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพของสถาบันจัดตั้งหน่วยงาน คณะ และผู้รับผิดชอบ จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาและนำนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับภาควิชาและกำหนดดัชนี บ่งชี้คุณภาพของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค

ไพบุลย์ เปาณิล (2543, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา องค์ประกอบตัวบ่งชี้ และเกณฑ์มาตรฐานด้านสื่อการเรียนการสอน และห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีการศึกษาโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในสถาบันราชภัฏ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย และดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนวิธีระบบกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบัณฑิตเทคโนโลยีการศึกษาสถาบันราชภัฏ 300 คน อาจารย์โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการศึกษาสถาบันราชภัฏ 120 คน ผู้เชี่ยวชาญระบบประกันคุณภาพการศึกษา 17 คน แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าและเป็นแบบปลายเปิดวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ ส่วนคำถามปลายเปิดใช้หลักการวิเคราะห์เนื้อหา (contents analysis)

หาค่าร้อยละ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนเชิงเนื้อหา (IOC) ผลการวิจัยพบว่า

1. ระบบประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ กำหนดนโยบาย การพัฒนาเครื่องมือประกันคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพในแต่ละขั้นตอนได้กำหนดส่วนประกอบที่ต้องปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การรับรองคุณภาพขั้นตอนที่ 1 ถึง 4 ต้องมีการประชาสัมพันธ์เสริมแรง และประเมินผลเป็นระยะ องค์ประกอบในการประกันคุณภาพโปรแกรมวิชากำหนดไว้ 6 องค์ประกอบ คือ ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของโปรแกรมวิชา หลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา การเรียนการสอน และการบริหารโปรแกรมวิชาทั้ง 6 องค์ประกอบมี 71 ตัวบ่งชี้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญระบบประกันคุณภาพการศึกษามีความคิดเห็นว่าเป็นระบบประกันคุณภาพการศึกษา องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้แต่ละข้อ มีระดับความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($IR < 1.00$) ทุกข้อ

2. อาจารย์ผู้สอนประจำโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการศึกษาสถาบันราชภัฏ เห็นว่าสื่อการเรียนการสอนที่กำหนดเป็นสื่อพื้นฐานโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทั้ง 8 กลุ่มรวม 71 ชนิด มีความเหมาะสมที่จะกำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด นอกจากฟิล์มภาพยนตร์ และเครื่องฉายภาพยนตร์ 16 มม. อยู่ในระดับปานกลางส่วนห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีการศึกษาทั้ง 9 ห้อง อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าเป็นความเหมาะสมในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุดทุกข้อ ($X > 4.20$) ทั้งสื่อด้านการเรียนการสอนและห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับสูงมาก ($S.D < 1.00$)

ศุรางค์ศรี เกตวิวงศ์ (2543, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐานผู้เรียนระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) ปีที่ 1, 2 และ 3 คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรีในด้านการมีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการทำงาน การมีคุณธรรม จริยธรรม การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน การมีความเป็นประชาธิปไตย การปรับตัวและความสัมพันธ์กับเพื่อนและอาจารย์ และการมีระเบียบวินัยในตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 สาขาพาณิชยการ กลุ่มวิชาการบัญชี กลุ่มวิชาการขายกลุ่มวิชาการเลขานุการ และกลุ่มวิชาธุรกิจโรงแรม ปีการศึกษา 2541 ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งพวก (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจำนวน 545 คนอาจารย์ จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นการประเมินตนเองของผู้เรียน โดยอาจารย์ จำนวน 30 ข้อ ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นการประเมินตนเองของผู้เรียน จำนวน 50 ข้อ และชุดที่ 3 เป็นแบบทดสอบผู้เรียนเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถทั่วไป และความรู้เฉพาะด้านพาณิชยกรรม จำนวน 25 ข้อ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพผู้เรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี ตามมาตรฐาน ดังนี้ โดยรวมทุกระดับชั้นและทุกสาขา/กลุ่มวิชาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 4 การมีสุขภาพพลานามัย และบุคลิกภาพที่ดี ผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และส่วนที่เหลืออีก 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การมีความรู้พื้นฐานมีความสามารถ และทักษะเชิงกระบวนการในการดำรงชีวิต ด้านที่ 5 ความสามารถดำรงชีพในสังคม อย่างมีความสุข และร่วมพัฒนาสังคม ด้านที่ 3 การมี เจคติ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และร่วมพัฒนาสังคมด้านที่ 2 การมีทักษะกระบวนการทำงาน และมีความสามารถในการจัดการ นั้นมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการประเมินตนเองในด้านต่างๆ ดังนี้ โดยรวมผู้เรียนทุกระดับชั้นอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาแต่ละระดับชั้น พบว่า ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ตามลำดับ ส่วนผลการประเมินตัวเอง ในด้านต่างๆ โดยรวมทุกสาขา/กลุ่มวิชาอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาแต่ละสาขา/กลุ่มวิชา พบว่า กลุ่มวิชาการบัญชีอยู่ในระดับดีที่สุด รองลงมา คือ สาขาพาณิชยการ กลุ่มวิชาการเลขานุการ กลุ่มวิชาการขาย และกลุ่มวิชาธุรกิจโรงแรมตามลำดับ

3. การตอบแบบทดสอบความรู้ ความสามารถทั่วไป และความรู้เฉพาะด้านพาณิชยการของผู้เรียนโดยรวมพบว่าคะแนนอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาแต่ละระดับชั้น พบว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 ได้คะแนนเป็นอันดับ 1 ส่วนประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 มีคะแนนแตกต่างจากนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 และนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการตอบแบบทดสอบความรู้ความสามารถทั่วไป และความรู้เฉพาะด้านพาณิชยการของผู้เรียน เมื่อพิจารณาแต่ละสาขา/กลุ่มวิชาพบว่า กลุ่มวิชาการบัญชีได้คะแนนเป็นอันดับ 1 กลุ่มวิชาธุรกิจโรงแรมได้คะแนนเป็นอันดับ 2 สาขาพาณิชยการได้คะแนนเป็นอันดับ 3 กลุ่มวิชาการขายได้คะแนนเป็นอันดับ 4 กลุ่มวิชาการเลขานุการได้คะแนนเป็นอันดับ 5 และผู้เรียนกลุ่มวิชาการบัญชี กลุ่มวิชาธุรกิจโรงแรมมีคะแนนไม่แตกต่างกัน ส่วนสาขาพาณิชยการ กลุ่มวิชาการขาย และกลุ่มวิชาการเลขานุการ มีคะแนนแตกต่างจากกลุ่มวิชาการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2546, หน้า 116 – 117) ทำการวิจัย การปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า อุปสรรคในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีดังนี้ 1) การประเมินตนเอง 2) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบข้อมูลสารสนเทศ 3) การทำงานล่าช้าไม่ทันตามกำหนด เนื่องจากบุคลากร ที่เกี่ยวข้องมีหลายฝ่ายเกิดความไม่คล่องตัวในการทำงาน 4) บุคลากรมีภาวะ

รับผิดชอบการสอน และงานด้านธุรการอื่นๆ มากจึงทำให้ไม่มีเวลาทุ่มเทให้กับภาระงานคุณภาพเท่าที่ควร 5) ขาดบุคลากรแกนนำระดับโรงเรียน 6) การนิเทศภายในไม่สามารถปฏิบัติได้ตามปฏิทินการนิเทศ 7) ขาดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย 8) โรงเรียนขาดการติดตามและประเมินในหน่วยงานของตน 9) คณะกรรมการรับผิดชอบการดำเนินงานและยังขาดการทำงานเป็นทีม 10) บุคลากรยังไม่ให้ความสำคัญในการศึกษาเอกสารคู่มือที่เกี่ยวข้อง 11) ครูผู้สอนขาดความรู้ในการนำข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนมาวิเคราะห์ และวางแผนการนำมาปรับปรุงพัฒนา 12) กรอบแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่มีความชัดเจนในเบื้องต้น

พิบูลย์ ศรีเพ็ชรพร (2546, บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางกลุ่มที่ 3 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินภายนอก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง กลุ่มที่ 3 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินภายนอกเกี่ยวกับมาตรฐานครู จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา และตำแหน่งกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง กลุ่มที่ 3 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 338 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของครู ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ(Likert's scale) จำนวน 75 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.99 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way - ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก

1.1 ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงทุกมาตรฐานการศึกษา

1.2 ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่ามีมาตรฐานการศึกษาที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ มาตรฐานที่ 21

1.3 ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นว่ามีตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในแต่ละมาตรฐาน คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 ในมาตรฐานที่ 21 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ในมาตรฐานที่ 22 , 23 และ 24

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก

2.1 ผู้บริหารและครูที่มีเพศ อายุราชการ ระดับการศึกษา และตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้บริหารและครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกทุกมาตรฐานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 22 ตัวบ่งชี้ที่ 1 และตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารและครูที่มีอายุ 20 – 34 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างต่างกับผู้บริหารและครูที่มีอายุ 35 – 49 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประจวบ เชียงสิน (2546, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของคณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูจำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 123 คน ครู จำนวน 335 คน รวม 458 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 27 ข้อ ในมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ค่า t-test (independent) และทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากรมาทั้ง 2 กลุ่ม โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารและครูมีความเห็นด้วยต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการและมาตรฐานด้านปัจจัย
2. ผู้บริหารและครูมีความเห็นต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้บริหารมีความเห็นด้วยต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเมื่อจำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ไม่แตกต่างกันในทุกมาตรฐาน แต่ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความเห็นด้วยแตกต่างกัน ในมาตรฐานด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ครูมีความเห็นด้วยต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานใน ตำแหน่งปัจจุบัน ไม่แตกต่างกันในทุกมาตรฐาน

งานวิจัยต่างประเทศ

แพทริเซีย (Patricia, 1994, pp. 4-8) ได้ศึกษาการประเมินความก้าวหน้าไปสู่การ ประกันคุณภาพการศึกษาและการควบคุมการปฏิบัติในประเทศเยอรมัน สวีเดน ฝรั่งเศสและ ออสเตรีย พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนในระบบการประกันคุณภาพ การศึกษานั้นกลไกทางสังคมช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย จากจังหวัดหนึ่งไป อีกจังหวัดหนึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาและการควบคุมการประเมิน และกระบวนการ ในประเทศสวีเดนเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายในการประกันคุณภาพการศึกษาจนถึง การประเมินครูในสถานศึกษาซึ่งต้องเกิดการพัฒนาอย่างชัดเจน ในประเทศฝรั่งเศสให้ ความสำคัญและเชื่อถือกับการใช้ข้อสอบภายนอกโรงเรียนมีการควบคุมจากส่วนกลางใน ประเทศนอร์เวย์ให้ความสำคัญกับการประเมินจากบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา นำเอาระบบสอบมาตรฐานกลางซึ่งอ้างอิงไปสู่การยอมรับที่เป็นมาตรฐาน และในประเทศ ออสเตรียมีการนำเอาระบบการประเมินผลโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานมีการเตรียมการอย่างมี แบบแผนสู่การควบคุมคุณภาพและการประกันคุณภาพในระดับมัธยมศึกษาและการศึกษา ชั้นสูงต่อไป

เจนแซนเตซ (Jansante, 1997, abstract) นำการวิจัยเรื่อง “การรับรู้ของผู้บริโภคที่มี ต่อหลักการประกันคุณภาพ 14 ประการของ เดมิ่ง (Edwards Deming) ซึ่งอยู่ในโรงเรียนมัธยม ประจำอำเภอวัดตุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาการรับรู้ของนักเรียนมัธยม ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน และคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการประกันคุณภาพตาม หลักการ 14 ประการของเดมิ่ง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนประจำอำเภอ – แห่ง ใน มลรัฐเพนซิลวาเนีย โรงเรียนเหล่านี้มีลักษณะเฉพาะบางอย่าง เช่น บางแห่งเคยได้รับรางวัล โรงเรียนดีเด่นแห่งชาติ (Blue Ribbon School of Excellence Award) บางแห่งกำลังอยู่ใน ระยะทดลองการวางแผนเชิงกลยุทธ์ภายใน โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า หลัก 14 ประการของ เดมิ่งเกี่ยวกับการประกันคุณภาพสามารถใช้ประโยชน์ได้ในระดับสูงโดยพิจารณาค่าเฉลี่ย

กาแลนเซ (Garansuay, 1998, p. 2476-A) แห่งมหาวิทยาลัยเท็กซัส เอเอ็ม ได้วิจัย เกี่ยวกับการเปรียบเทียบการนำระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ไปทดลองใช้ใน องค์กรที่คัดเลือกมา 3 องค์กร คือ สถาบันการศึกษา กองทัพอากาศ และอุตสาหกรรม ภาคเอกชน ซึ่งผู้บริหารองค์กรทั้งสามเคยผ่านการฝึกอบรมการใช้ระบบ TQM ในการบริหาร องค์กรมาแล้ว ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านความเป็น

ผู้นำ, ยุทธศาสตร์ การวางแผน , การส่งมอบ , ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข , รางวัลและการยอมรับในด้านความเป็นผู้นำผู้บริหารทั้ง 3 กลุ่ม ไม่เห็นด้วยกับเหตุผลทั้งหมดทุกข้อในการนำระบบ TQM มาใช้ในด้านยุทธศาสตร์ การวางแผน ผู้บริหารทุกกลุ่มเห็นด้วย แต่ผู้จัดการบริษัทอุตสาหกรรมยังไม่เข้าใจแจ่มชัดด้านจุดมุ่งหมายองค์กรในระยะยาวในการนำระบบ TQM มาใช้ในองค์กรพบว่า มีผลโดยรวมด้านบวกโดยเฉพาะในระบบอุตสาหกรรม การนำระบบ TQM มาใช้ควรสร้างรูปแบบที่เกิดจากการลงมตร่วมกันที่มีความต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรเริ่มต้นนำระบบ TQM มาใช้ควรสร้างความมั่นใจในความถูกต้องของกระบวนการและมีเสรีภาพในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั่วทั้งองค์กร การฝึกอบรมการใช้ระบบ TQM ควรมีการประเมินผลเพื่อสร้างความมั่นใจว่าการฝึกอบรมนั้นได้รวมเอาวัฒนธรรมขององค์กรเข้าไปด้วย

คาเมรอน (Cameron, 1998, abstract) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ผลการปฏิรูปการศึกษาที่จริงหรือไม่" : แรงดันที่เกิดขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษาในตัวเมือง ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยการสังเกตและสัมภาษณ์เชิงลึก บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กยากจนและเด็กที่มีความแตกต่างกันหลากหลายการวิจัยดำเนินการระหว่างปี 1991-1992 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าต้องปรับปรุงเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ อุปกรณ์การสอนที่เพียงพอ , ทัศนคติของครูที่มีต่อเด็ก , การทดสอบที่เหมาะสมและการจัดกลุ่มนักเรียนที่ดี , การสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการปฏิรูประบบการบริหารทั้งโรงเรียนและหน่วยงานอื่นๆ

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกตลอดจนความคิดเห็นต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การดำเนินการในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษามูลค่าที่เกี่ยวของได้ร่วมกันดำเนินการตั้งแต่การเตรียมการวางแผนการนำแผนไปปฏิบัติ การตรวจสอบทบทวนคุณภาพ ตลอดจนการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ ไม่ว่าจะกลุ่มอายุวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน บุคลากรทุกคนจะร่วมกันดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ทั้งนี้เพราะบุคลากรทั้งหมดที่อยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกภายในปี 2548 ซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกจะใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นกรอบในการประเมินซึ่งพบว่า ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยมากต่อมาตรฐานการศึกษาที่ใช้สำหรับการประเมินภายนอกในรอบแรกและมีความเห็นไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องรับการประเมินภายนอกตั้งแต่ปี 2549 – 2553

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มุ่งเน้นให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 2,437 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 152 คน และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 2,285 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคริชซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 pp.608 – 609) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 435 คน โดยเป็นผู้บริหารจำนวน 108 คน และครูจำนวน 327 คน และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามสัดส่วนของประชากรตามกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ดังรายละเอียดที่แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
กลุ่มพระนอน	13	202	9	29
กลุ่มหัวไผ่	5	52	4	7
กลุ่มมิตรภาพ	6	391	4	56
กลุ่มเจ้าพระยา	6	54	4	8
กลุ่มบางระจัน	13	185	9	26
กลุ่มเตาเผาแม่น้ำน้อย	14	173	10	25
กลุ่มวีรชน	9	105	6	15
กลุ่มค่ายคนกล้า	9	138	6	20
กลุ่มท่างามชีน้ำร้าย	10	95	7	14
กลุ่มทองเอน	8	79	6	11
กลุ่มจิวรายโพธิ์ชัย	7	68	6	10
กลุ่มอินทร์น้ำตาล	8	114	6	16
กลุ่มอินทร์บุรีในฝัน	14	235	10	34
กลุ่มปัญญามิตร	11	132	8	19
กลุ่มบางน้ำเชี่ยว	10	106	7	15
กลุ่มท่าช้าง	9	156	6	22
รวม	152	2,285	108	237

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 152 คน และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 2,285 คน

2. กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 608 – 609) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 435 คน โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 108 คน และครูจำนวน 327 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ต่อมาตรวจมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยใช้เครื่องมือของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่เป็นมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สองเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีที่มีต่อมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีระดับการให้คะแนน 5 ระดับ ได้แก่ มีความพร้อมมากที่สุด มีความพร้อมมาก มีความพร้อมปานกลาง มีความพร้อมน้อย และมีความพร้อมน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. รวบรวมรายละเอียด กำหนดประเด็นและขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษาจากเอกสารของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
3. นำมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพศึกษามาจัดทำเป็นเครื่องมือ
4. สร้างแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ต่อมาตรวจมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายมาตรฐานและรายตัวบ่งชี้
5. ผู้วิจัยนำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง
6. ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้จัดทำขึ้นไปทดลองใช้ (Try out) โดยทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่เป็นผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่มีค่าความเชื่อมั่น

7. ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์เป็นครั้งสุดท้ายไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานศึกษาให้พร้อม เพื่อเตรียมจัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ขอลงหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พร้อมแบบสอบถาม ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยแก่ผู้บริหาร และครูตอบแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยไปเก็บแบบสอบถามจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นรายข้อและรายด้านจากแบบสอบถามในตอนี่ 2 แล้วนำมาแปลผล โดยใช้เกณฑ์ของประคอง กรรณสูตร (2538, หน้า 77) โดยแปลความหมายจากคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	มีความพร้อมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	มีความพร้อมมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	มีความพร้อมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	มีความพร้อมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	มีความพร้อมน้อยที่สุด

2. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) จากแบบสอบถามเพื่อทราบการกระจายของคะแนน

3. เปรียบเทียบความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน วิเคราะห์ โดยค่าที (t – test independent) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way analysis of variance)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยใช้สถิติต่างๆ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2536, หน้า 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2545, หน้า

186)

$$s = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	s	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. ทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ค่า t - test (independent) และทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way analysis of variance)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2 \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}{n_1 + n_2 - 2}}}$$

เมื่อ	$\bar{x}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{x}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

สูตรความแปรปรวนทางเดียว (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, หน้า 110 – 113)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจง t
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละคนยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
F	แทน	ค่าการแจกแจง F
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามดังแสดงตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	108	24.83
ครู	327	75.17
2. เพศ		
ชาย	140	32.18
หญิง	295	67.82
3. วุฒิการศึกษา		
สูงกว่าปริญญาตรี	59	13.56
ปริญญาตรี	358	82.30
ต่ำกว่าปริญญาตรี	18	4.14
4. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
1-10 ปี	82	18.85
11-20 ปี	194	44.60
21 ปีขึ้นไป	159	36.55

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 24.83 เป็นครู ร้อยละ 75.17 เป็นเพศชาย ร้อยละ 32.18 เพศหญิง ร้อยละ 67.82 มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 13.56 ปริญญาตรี ร้อยละ 82.30 และต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 4.14 มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 1-10 ปี ร้อยละ 18.85 11-20 ปี ร้อยละ 44.60 และ 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 36.55

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่แสดงตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน โดยรวมและรายด้าน

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน	N (435)		ระดับความพร้อม
	$\bar{X}$	S.D.	
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์			
1. ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ	3.81	0.42	มาก
2. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต	4.17	0.46	มาก
3. ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที	3.90	0.43	มาก
4. ผู้เรียนมีเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และไม่เห็นแก่ตัว	4.01	0.44	มาก
5. ผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	4.02	0.47	มาก
6. ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	3.83	0.52	มาก
รวม	3.95	0.45	มาก
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี			
7. ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ	4.12	0.43	มาก
8. ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกาย ตามเกณฑ์	3.94	0.44	มาก
9. ผู้เรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลี้ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัยและอุบัติเหตุรวมทั้งปัญหาทางเพศ	4.32	0.36	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน	N (435)		ระดับความพร้อม
	$\bar{X}$	S.D.	
10. ผู้เรียนมีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น	3.74	0.44	มาก
11. ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนครูและผู้อื่น	4.27	0.48	มาก
รวม	4.07	0.43	มาก
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา			
12. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ	3.94	0.46	มาก
13. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์ โดยไม่ขัดหลักศาสนา	4.23	0.49	มาก
14. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ	4.31	0.47	มาก
15. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีที่ดึงดูดใจของท้องถิ่นของไทย	3.84	0.52	มาก
รวม	4.08	0.48	มาก
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์			
16. ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวม	3.02	0.51	ปานกลาง
17. ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดไตร่ตรอง	3.00	0.48	ปานกลาง
18. ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ	2.82	0.42	ปานกลาง
รวม	2.94	0.47	ปานกลาง
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร			

ตาราง 3 (ต่อ)

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน	N (435)		ระดับความพร้อม
	$\bar{X}$	S.D.	
19. มีคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติในระดับดี(ถ้าไม่มีผลระดับชาติให้ใช้ผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่ หรือผลการเรียนระดับสถานศึกษาลำดับใน 8 กลุ่มสาระในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6)	3.31	0.42	ปานกลาง
รวม	3.31	0.42	ปานกลาง
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง			
20. ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆรอบตัว	3.18	0.44	ปานกลาง
21. ผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	3.82	0.46	มาก
22. ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.12	0.41	มาก
รวม	3.70	0.43	มาก
มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต			
23. ผู้เรียนสามารถวางแผน ทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.85	0.42	มาก
24. ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้	3.86	0.45	มาก
25. ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ	3.91	0.52	มาก
รวม	3.87	0.46	มาก
รวม	3.81	0.45	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ระดับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.45) และเมื่อพิจารณาแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน ยกเว้นมาตรฐานที่ 4 และมาตรฐานที่ 5 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มาตรฐานที่ 3 ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.48) มาตรฐานที่ 2 ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.43) มาตรฐานที่ 1 ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.45) มาตรฐานที่ 7 ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.46) มาตรฐานที่ 6 ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.43) มาตรฐานที่ 5 ($\bar{X}=3.31$, S.D.=0.42) และมาตรฐานที่ 4 ($\bar{X}=2.94$, S.D.=0.47) กล่าวคือ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ส่วนมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง และมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านครู โดยรวมและรายด้าน

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านครู	N (435)		ระดับความพร้อม
	$\bar{X}$	S.D.	
มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ			
1. ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสม	4.32	0.42	มาก
2. ครูที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป	4.38	0.46	มาก
3. ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท หรือความถนัด	3.97	0.43	มาก
4. ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนตามที่คุรุสภากำหนด	4.01	0.48	มาก
5. สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์	3.67	0.45	มาก
รวม	4.07	0.44	มาก
มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
6. มีคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติในระดับดี(ถ้าไม่มีผลระดับชาติให้ใช้ผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่ หรือผลการเรียนระดับสถานศึกษาตามลำดับใน 8 กลุ่มสาระในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6)	3.23	0.54	ปานกลาง
รวม	3.65	0.49	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ระดับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.49) และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.44) ส่วนมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.23$, S.D.=0.54)

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหาร โดยรวมและรายด้าน

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหาร	N (435)		ระดับความพร้อม
	$\bar{X}$	S.D.	
มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ			
1. ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการทำงาน	4.32	0.47	มาก
2. ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม และมีวิสัยทัศน์	4.16	0.38	มาก
3. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ	3.96	0.52	มาก
4. ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร	4.03	0.47	มาก
รวม	4.11	0.46	มาก
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา			
5. สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม	3.81	0.57	มาก
6. สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์	3.73	0.42	มาก
7. สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการตรวจสอบ ถ่วงดุล	3.57	0.63	มาก
8. สถานศึกษามีระบบและดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นไปตามกฎกระทรวง	3.84	0.51	มาก
รวม	3.73	0.53	มาก
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			

ตาราง 5 (ต่อ)

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหาร	N (435)		ระดับความพร้อม
	$\bar{X}$	S.D.	
9. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ	3.93	0.54	มาก
10. สถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	3.48	0.46	มาก
11. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน อย่างหลากหลาย	3.62	0.36	มาก
รวม	3.67	0.45	มาก
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับ ผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อ การเรียนรู้			
12. สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของ ผู้เรียน และท้องถิ่น	3.52	0.47	มาก
13. สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและ เอื้อต่อการเรียนรู้	4.01	0.45	มาก
รวม	3.76	0.46	มาก
มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา			
14. สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริม ความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการ พัฒนาการศึกษา	4.03	0.42	มาก
15. สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และ ความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	3.87	0.43	มาก
รวม	3.95	0.42	มาก
รวม	3.84	0.46	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ระดับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D.=0.46) และเมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.46) มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 3.84$, S.D.=0.46) มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.76$, S.D.=0.46) มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างและการบริหารงาน อย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.53) และมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.45)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ปัจจุบัน ดังแสดงตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวมและแต่ละด้าน จำแนกตามตำแหน่ง

มาตรฐานและตัวบ่งชี้	ผู้บริหาร (n = 108)		ครู (n = 327)		t	p
	X	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านผู้เรียน	3.96	0.47	3.84	0.45	1.58	0.112
2. ด้านครู	4.11	0.49	4.21	0.49	2.35*	0.272
3. ด้านผู้บริหาร	4.01	0.55	3.87	0.45	1.70	0.082
รวม	3.99	0.47	3.92	0.44	2.05*	0.341

*p < .05

จากตาราง 6 พบว่า ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวมและแต่ละด้าน จำแนกตามตำแหน่ง

มาตรฐาน	แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	p
1. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.34	2	1.17	1.41	0.005
	ภายในกลุ่ม	41.33	191	0.21		
	รวม	43.67	193			
2. ด้านครู	ระหว่างกลุ่ม	3.73	2	1.86	8.44*	0.000
	ภายในกลุ่ม	42.28	191	0.22		
	รวม	46.01	193			
3. ด้านผู้บริหาร	ระหว่างกลุ่ม	3.36	2	1.68	1.18	0.002
	ภายในกลุ่ม	51.94	191	0.27		
	รวม	55.30	193			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.14	2	1.50	8.71*	0.000
	ภายในกลุ่ม	45.19	191	0.17		
	รวม	48.33	193			

*p < .05

จากตาราง 7 เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวมและมาตรฐานด้านครู จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีโดยรวมและมาตรฐานด้านครูจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า มีความแตกต่างกันจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มาตรฐานด้านครูโดยรวม จำแนกตามตำแหน่งเป็นรายคู่

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย	ครู	ผู้บริหารสถานศึกษา
		3.86	4.23
ครู	3.86	-	0.37*
ผู้บริหารสถานศึกษา	4.23	-	-

*p < .05

จากตาราง 8 เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มาตรฐานด้านครูโดยรวม จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) น้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษา

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มาตรฐานด้านครู จำแนกตามตำแหน่งเป็นรายคู่

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย	ครู	ผู้บริหารสถานศึกษา
		3.74	4.31
ครู	3.74	-	0.38*
ผู้บริหารสถานศึกษา	4.31	-	0.17

*p < .05

จากตาราง 9 เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มาตรฐานด้านครู จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) น้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษา

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีโดยรวมและแต่ละตำบล จำแนกตามเพศ

มาตรฐานและตัวบ่งชี้	ชาย (n =140)		หญิง (n =295)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านผู้เรียน	4.01	0.40	3.86	0.44	1.62	0.101
2. ด้านครู	4.12	0.45	3.96	0.48	2.21*	0.026
3. ด้านผู้บริหาร	4.02	0.51	3.90	0.51	1.47	0.115
รวม	4.02	0.46	3.92	0.47	1.40	0.142

*p < .05

จากตาราง 10 พบว่า ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายตำบล พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ พบว่า มาตรฐานด้านครูมีความแตกต่างกันจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มาตรฐานด้านครู จำแนกตามเพศเป็นรายคู่

เพศ	หญิง		ชาย
	ค่าเฉลี่ย		
หญิง	3.42	-	0.39*
ชาย	4.37	-	-

*p < .05

จากตาราง 11 เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มาตรฐานด้านครู จำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิง มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) น้อยกว่าเพศชาย

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีโดยรวมและแต่ละด้านจำแนกตามวุฒิการศึกษา

มาตรฐานและตัวบ่งชี้	สูงกว่า ปริญญาตรี (n=59)		ปริญญาตรี (n=358)		ต่ำกว่า ปริญญาตรี (n=18)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	1. ด้านผู้เรียน	3.92	0.42	3.9	0.4	3.5		
			0	6	2		1	8
2. ด้านครู	4.10	0.42	4.0	0.5	3.9	0.35	0.9	0.36
			2	0	8		1	3
3. ด้านผู้บริหาร	3.92	0.53	3.9	0.5	3.6	0.46	0.8	0.42
			0	1	8		0	0
รวม	3.95	0.47	3.9	0.4	3.6	0.43	0.3	0.73
			4	8	6		4	0

จากตาราง 12 พบว่า ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวม และแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง)
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวมและแต่ละด้าน ข
จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

มาตรฐานและตัวบ่งชี้	1-10 ปี (n=82)		11-20 ปี (n=194)		21 ปีขึ้นไป (n=159)		t	p
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.		
	1. ด้านผู้เรียน	3.92	0.42	3.90	0.46	3.52		
2. ด้านครู	4.10	0.42	4.02	0.50	3.98	0.35	0.91	0.363
3. ด้านผู้บริหาร	3.92	0.53	3.90	0.51	3.68	0.46	0.80	0.420
รวม	3.95	0.47	3.94	0.48	3.66	0.43	0.34	0.730

จากตาราง 13 พบว่า ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง)
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน
ในตำแหน่งปัจจุบัน โดยรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี สามารถสรุป อภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีต่อมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างกัน
2. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีต่อมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบันต่างกัน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 435 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน และครู จำนวน 327 คนโดยใช้สูตรของเคริชซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608 – 609)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ต่อมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยใช้เครื่องมือของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่เป็นมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สองเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีที่มีต่อมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีระดับการให้คะแนน 5 ระดับ ได้แก่ มีความพร้อมมากที่สุด มีความพร้อมมาก มีความพร้อมปานกลาง มีความพร้อมน้อย และมีความพร้อมน้อยที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 และเก็บแบบสอบถามได้ทั้งสิ้นจำนวน 435 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผู้วิจัยสรุปผลได้ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 24.83 ครู ร้อยละ 75.17 เป็นเพศชาย ร้อยละ 32.18 เพศหญิง ร้อยละ 67.82 มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 13.56 ปริญญาตรี ร้อยละ 82.30 ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 4.14 มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 1-10 ปี ร้อยละ 18.85 11-20 ปี ร้อยละ 44.60 และ 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 36.55

2. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน ยกเว้นมาตรฐานที่ 5 และมาตรฐานที่ 4 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ มาตรฐานที่ 3 (ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา) มาตรฐานที่ 2 (ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี) มาตรฐานที่ 1 (ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์) มาตรฐานที่ 7 (ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต) มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก มาตรฐานที่ 6 (ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง) มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ส่วนมาตรฐานที่ 5 (ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร) และมาตรฐานที่ 4 (ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์) มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ด้านครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 8 (ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ) มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ส่วนมาตรฐานที่ 9 (ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ) มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

4. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานที่ 10 (ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ) มาตรฐานที่ 14 (สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา) มาตรฐานที่ 13 (สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้) มาตรฐานที่ 11 (สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา) และมาตรฐานที่ 12 (สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ)

5. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีจำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

8. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน โดยรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญและนำเสนอประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับมาก

1. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับมาก ทุกมาตรฐาน ยกเว้นมาตรฐานที่ 5 และมาตรฐานที่ 4 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นว่าความพร้อมในด้านผู้เรียนที่เกี่ยวกับความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ของผู้เรียนในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนด อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังมีการดำเนินงานที่ไม่เป็นระบบตามหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 7-11) ที่ว่าหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547, หน้า 37-39) ที่ได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามจุดหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เน้นการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี มีความสามารถ (คนเก่ง) และมีความสุข มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับการประเมินคุณภาพภายนอกเชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ (2549, หน้า 227-232) เป็นมาตรฐานหลักในการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาดังกล่าวนี้จะเชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาไว้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกัน (2549, หน้า 239-240) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2546, หน้า 116-117) พบว่า กรอบแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยังไม่มีความชัดเจน บุคลากรมีภาระรับผิดชอบการสอนและธุรการอื่นๆ มาก จึงไม่มีเวลาทุ่มเทให้กับการประกันคุณภาพเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ ประจวบ เชียงสิน (2546, บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก

: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ในภาพรวมและรายด้าน มาตรฐานทางด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครู ต่างก็ให้ความสำคัญต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก และจากการ ประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สิงห์บุรี ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม 2549 ถึง วันที่ 14 กรกฎาคม 2549 จำนวน 40 โรงเรียน โดย บริษัท สิงห์บุรีประเมินคุณภาพการศึกษา 2001 จำกัด (2549, หน้า 43) พบว่า มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร สถานศึกษาร้อยละ 65 ยังมีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ สถานศึกษาร้อยละ 77.50 ยังมีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

2. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ด้านครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ส่วนมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูยังมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานที่ต้องการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูยังไม่มีความพร้อมในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งตรงตามที่ สมศักดิ์ สงกา (2536, หน้า 14) ได้กล่าวไว้ว่า ความพร้อมเป็นสภาพที่บุคคลพร้อมหรือเต็มใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งความพร้อมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการทำนายผลที่จะเกิดขึ้นในการ ปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ ว่าจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เช่นเดียวกับพิบูลย์ ศรีเพ็ชรพร (2546, บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า มาตรฐานที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ มาตรฐานด้านครูโดยเฉพาะครูมีความรู้ความสามารถ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษายังพบว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปัจจุบันนี้ครูจะต้องทำหน้าที่หลายด้านนอกเหนือจากงานการสอนซึ่งเป็นเหตุให้ครูต้อง เสียเวลาไปปฏิบัติงานด้านอื่น ซึ่งเป็นงานสนับสนุนการสอนไม่ใช่งานการสอนโดยตรงและ สถานศึกษาหลายแห่งก็มีครูไม่ครบชั้นจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครู ลดลง และจากการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม 2549 ถึง วันที่ 14 กรกฎาคม 2549 จำนวน 40 โรงเรียน โดย บริษัท สิงห์บุรีประเมินคุณภาพการศึกษา 2001 จำกัด (2549, หน้า 43) พบว่า มาตรฐานด้านครู มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาร้อยละ 40 ยังไม่ได้คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาตามรายมาตรฐานพบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตร ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา และมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมที่จะรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งตรงกับสงบ ลักษณะ (2542, หน้า 5-8) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนด้วยการศึกษารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดคณะบุคคลเพื่อมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ร่วมกับคณะครูและศึกษานิเทศก์ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา การมอบหมายงานให้ครูร่วมดำเนินการ การติดตามผล และการประเมินผลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงานดังกล่าวนี้ เป็นภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมในการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี (2546, หน้า 103-105) ความพร้อมในการบริหารและจัดการศึกษาในรูปแบบสถานศึกษาเป็นนิติบุคคล พบว่า ความพร้อมในการบริหารและการจัดการศึกษาโดยรวมทุกด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก และจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม 2549 ถึง วันที่ 14 กรกฎาคม 2549 โดย บริษัท สิงห์บุรีประเมินคุณภาพการศึกษา 2001 จำกัด จำนวน 40 โรงเรียน (2549, หน้า 43) พบว่า มาตรฐานผู้บริหารทั้ง 5 มาตรฐานดังกล่าวข้างต้น ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกมาตรฐานโดยมีมาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 77.50 มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 72.50 มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70.00 มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 67.50 และมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 57.50

4. การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามตำแหน่งโดยรวมและรายด้าน พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) น้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่า ในการประเมินคุณภาพการศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจมากกว่าครูเมื่อเปรียบเทียบกันจึงแตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับประจวบ เชียงสิน (2546,บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการประชุม อบรม การได้รับข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจมากกว่าครูและประกอบกับผลการวิจัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เรื่อง ความพร้อมในการบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบสถานศึกษาเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี (2546, หน้า 105-106) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 55 คน ปริญญาเอก 1 คน และส่วนใหญ่เป็นวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาซึ่งจะเป็นพื้นฐานแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการบริหารจัดการสำหรับครู ส่วนใหญ่จะทำหน้าที่สอนเป็นภารกิจหลักและยังจะต้องทำหน้าที่ธุรการ และอื่นๆ อีกมากตลอดจนการได้รับข้อมูลข่าวสารจากต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องน้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษา

5. การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ต่อมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก เมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า การจำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับการจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบันโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูได้รับข้อมูลข่าวสารจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาที่ได้ออกนิเทศโรงเรียนในรูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบ ถึงครู ร่วมคิดพาทำและจัดให้มีการประชุมครูตามกลุ่มโรงเรียนต่างๆ ทั้ง 16 กลุ่มโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้ในการประเมินคุณภาพจากภายนอกให้กับผู้บริหาร และครู

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกตาม มาตรฐานต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนต่อไป

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ควรจัดสรรงบประมาณให้กับ สถานศึกษา เพิ่มมากขึ้นเพื่อใช้เตรียมความพร้อมในการรับการประเมินจากภายนอก

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ควรจัดอัตรากำลังครูในสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ควรสนับสนุนให้มีบุคลากรสาย สนับสนุนการสอนไปทำหน้าที่งานอื่นๆ ที่ไม่ใช่งานการสอนโดยตรงในสถานศึกษาจะทำให้ครูได้ มีเวลาสอนมากขึ้น

1.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยกลุ่มนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลจัดการศึกษา ควรประสานและร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาความพร้อมในการรับการประเมินจากภายนอก ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

2.2 ควรศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ในการเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินจากภายนอกของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ในการรับ การประเมินจากภายนอก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

2.4 ควรศึกษาถึงความพร้อมของการกระจายอำนาจด้านการบริหารงานของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5 ควรอบรมให้ความรู้กับครูในเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมิน จากภายนอกให้ทั่วถึงและต่อเนื่องเพื่อครูจะได้ให้ความสำคัญกับระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- เขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี, สำนักงาน. (2546) รายงานการวิจัยความพร้อมในการบริหาร และจัดการศึกษาในรูปแบบสถานศึกษาเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระบบ บริหารและจัดการศึกษา.
- เข้มทอง ศิริแสงเลิศ. (2540). "การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขา บริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(2544). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- _____. (2545). มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก , ระดับ การศึกษา ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: บริษัทจุดทอง.
- จิตรา ธนสารเสถียร. (2541). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จำรัส นองมาก. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้องและมีความสุข. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ถวิล ชาราโกชน์. (2532). จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอ เอสพรีนติ้งเฮาส์
- นิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, สำนักงาน. (2546). รายงานการวิจัยปฏิบัติการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: องค์การ รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- นีออน กลิ่นรัตน์. (2525). จิตวิทยาสังคมเบื้องต้น. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2540). คู่มือการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- ประคอง กรรณสุด. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

- ประจวบ เชียงสิน. (2546). **ความคิดของผู้บริหารและครู สังกัด สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพ
ภายนอก : ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สถาบัน
ราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณ ในพระบรมราชูปถัมภ์.**
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). **การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.**
- _____. (2526). **ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์.**
- ประวิทย์ ชูศรี. (2542). **ความรู้และความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการกำจัดขยะ
มูลฝอยบริเวณชายหาดชะอำ จ.เพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- ปรียาพร วงศ์นุตรโรจน์. (2532). **จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.**
- พรเพ็ญ เพชรสุขสิริ. (2531). **การวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- พรรณี ชูชัย เจนจิต. (2530). **จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.**
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2545). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: เฮาส์ ออฟ
เคอมีส์ท์.**
- _____. (2547). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: เฮาส์ ออฟ เคอมีส์ท์.**
- พิบูลย์ ศรีเพชรพร. (2546). **ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
ส่วนกลาง กลุ่มที่ 3 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการศึกษา
เพื่อการประเมินภายนอก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
วิทยาลัยการณ ในพระบรมราชูปถัมภ์.**
- ไพบุลย์ เปานิล. (2543). **การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโปรแกรมวิชา
เทคโนโลยีการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.**
- ไพบุลย์ อินทรวีชา. (2527). **หลักและวิธีการวัดเจตคติ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (อัดสำเนา).**
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2538). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์.**
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน (2546). **ระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.
กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี.**

- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2547). **มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง 2547**. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2547). **หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2547**. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี.
- _____. (2548). **เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารหน่วยประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (อัดสำเนา)**.
- _____. (2549). **หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553)**. กรุงเทพฯ: บริษัท จุดทอง. เรืองเวทย์ แสงรัตนา. (2522). **ความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียนเตรียมทหาร เกี่ยวกับอัตราการเพิ่มประชากรของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ. วิชาการ, กรม. (2546). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). **พฤติกรรมผู้บริหาร**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา. ศึกษาธิการ, กระทรวง.(2542). **เส้นทางสู่ความสำเร็จของการศึกษาไทย : แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**
- _____. (2542). **ระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท..
- ศุภรงค์ศรี เกตติวงศ์. (2543). **การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาศึกษาตามมาตรฐาน ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.**
- สงบ ลักษณะ. (2542). **แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา : [E-MAIL] กลุ่มงานสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.**
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ, และคนอื่นๆ. (2542). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ: ศิริชัยการพิมพ์.
- สมใจ ลักษณะ. (2518). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. (2542). **“การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน. [E-MAIL] กลุ่มงานสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.**

- สมพร ทศนีย์. (2542). **มนุษย์สัมพันธ์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรพรพุด พิพัฒพันธ์, พ.ด.ด. (2530). **ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจสันติบาล กองบัญชาการสอบสวนกลาง กรมตำรวจต่อสาเหตุการกระทำผิดวินัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สามัญศึกษา, กรม. (2542). **เอกสารชุดประกันคุณภาพการศึกษา**. กรมสามัญศึกษา เล่ม 1-4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สารินี พงษ์เจริญไทย. (2534). **ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (อัสตานา).
- สุชา จันท์เอม. (2527). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาศนี ศรีพันธ์. (2540). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุณีย์ ชีรดากร.(2525). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- สุทธิพงษ์ แสงมณี. (2524). **ความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการปฏิบัติงานของพัฒนาการในท้องถิ่น 3 จังหวัดภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุโท เจริญสุข. (2524). **หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์**. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2541). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.
- สุวิมล ราชธนบริบาล. (2541). **การศึกษากระบวนการประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2543). **รายงานการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนาการประเมินผลภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2539). **ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา**. เอกสารประกอบการสอน กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำรุง จันทวานิช. (2542). **การศึกษา : แนวทางการพัฒนาคุณภาพ**. วารสารวิชาการ. 2(9) 10.
- อุทัย หิรัญโต. (2519). **สังคมวิทยาประยุกต์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- Best J.W. (1997). **Research in Education**. New Jersey : Prentice Hall Inc.
- Bloom, B.S. (1974). **An Introduction to Mastery Learning Theory**, in J.H. Block (Ed), **Schools, Society And Mastery Learning**. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Boyle, Patrick & Bowden, John. (1997, June). "**Educational Quality Assurance in University : An Enhanced Model**" Assessment and Evaluation in Higher Education. (June 1997). Pp. 11-12
- Cameron, Jeanne A. (1998). "**Neither Excellence nor Equality : A Case Study of Reform, Reproduction, and Resistance at an Urban Elementary School.**", Dissertation Abstracts International. DAT. A 58/12.
- De Cecco. John P. (1959). **The Psychology of Learning and Instruction : Educational Psychology**. New York : McGraw-Hill Book Co.
- Feldman, M.P. (1952). **Psychology in the Industrial Environment**. London : Butterworth & Co, Ltd.
- _____. (1971). **Psychology in the Industrial Environment**. London : Butterworth & Co, Ltd.
- Garasuay, Ruben. (1998). "**Comparison of Total Quality Management Practice in Selected Organization**", Dissertation Abstracts International. 58 (7) : A.
- Gurainik, David B. **Webster New World Dictionary**. Second College Edition. New York : Holt, Rinehart Winston, Inc.
- Hermans, Ivan L. (1970, February). "Motivation For School Achievement : Measurement and Validity". **The Journal of Education Research**. 50 (February, 1970) : 263-266.
- Hoy, Wayne K. & Cecil G. Miskel. **Educational Administration : Theory, Research and Practice**. 4th ed., McGraw-Hill International Edition Educational Series.
- Jansante , R. (1997), 12 June. "**A Descriptive Study of the Customers' Perceptions of the Degree of the Implementation of Quality Management Practices in selected Pennsylvania Blue Ribbon School Districts.**" Dissertation Abstracts International. DAI- A 57.
- John, Zadrozny Thomas.(1959). **Dictionary of Social Sciences**. Washington D.C : Public Affairs Press.

- Katz, Robert L. (1974, September-October). "Skill of an Effective Administrator"
Harvard Business Review, 5 (September-October).
- Kendler, H.H. (1974). **Basic Psychology**. California : W.A. Benjamin Inc.
- Kolasa B.J. (1969). **Introduction of Behavioral Science for Business**. New York :
John Wiley & Sons Inc.
- Kolesnik Walter L. (1970). **Education Psychology**. 2nd ed; New York: McGraw
Hill Book Company.
- McClelland, David C. (1969). **The Achievement Society**. New York: Appleton-Century
Croft Inc.
- Mitchell , Geoffrey Duncan. (1971). **A New Dictionary of Sociology**. New ed London:
Roulledge & Keygan Paul.
- Morgan Cliff T. and Richard A. King. 1971. **Introduction to Psychology**. Tokyo:
International Student Edition, Mc Graw Hill Kongakusha, Ltd.
- Mouly, George J. (1973). **Psychology for Effective Teaching**. New York: Holt, Rinehart
Winston, Inc.
- Oskamp, Stuart (1977). **Attitudes and Opinion** Englewood Cliffs, NJ.: Prentice-Hall
- ORRRC. (1962) "Outdoor Recreation Resource Review Commission Recreation for
America Washington D.C- ORRRC Repprt to Congress – CPO₂.
- Patricia Broadfoot. (1994). "Approach to Quality Assurance and control in other
country" **Paper present at the Annual Meention of the American
Education Research Association**.
- Rosenberg Milton J. and Hovland Carl L. (1960). **Attitude Organization and Change**.
New Haren: Yale University Press.
- Scriven, M. (1991). **Evaluation Measurement**. 4th ed. Newburypark, CA :
SaGepublication, Inc.
- Shaw M.E. and J.M. Wright. (1967). **Scale for the Measurement for Attitude**.
New York: McGraw - Hill Inc.
- Wahlmen B.B. (1973). **Dictionary of Behavior Science**. New York: Litton Education
Publishing.
- Webster (1967). **Webster's New World Dictionary**. New York: Compact School the
World Publishing Company.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ถามผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความพร้อมต่อมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง ซึ่งการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะไม่มีผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ตอบแบบสอบถามของงานวิจัยใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยจะนำการตอบแบบสอบถามของท่านไปวิเคราะห์เป็นภาพรวม ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามสภาพจริงตามที่ท่านมีความพร้อม

2. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ถามถึงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ถามถึงความพร้อม ที่มีต่อมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ดังรายละเอียดในแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
 ครูผู้สอน

2. เพศ

- ชาย
 หญิง

3. คุณวุฒิ

- สูงกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 ต่ำกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

- 1 – 10 ปี
 11 – 20 ปี
 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา
 ต่อมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือซึ่งตรงกับระดับความพร้อม

มาตรฐานและตัวบ่งชี้	ระดับความพร้อม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
มาตรฐานด้านผู้เรียน					
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์					
1.1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ					
1.2 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต					
1.3 ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที					
1.4 ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว					
1.5 ผู้เรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่า					
1.6 ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม					
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี					
2.1 ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ					
2.2 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพ ทางกายตามเกณฑ์					
2.3 ผู้เรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์ จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยง สภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัยและ อุบัติเหตุรวมทั้งปัญหาทางเพศ					
2.4 ผู้เรียนมีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่าง เหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น					
2.5 ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น					

มาตรฐานและตัวบ่งชี้	ระดับความพร้อม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา					
3.1 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ					
3.2 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์ โดยไม่ขัดหลักศาสนา					
3.3 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ					
3.4 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นและของไทย					
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์					
4.1 ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบ และมีการคิดแบบองค์รวม					
4.2 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง					
4.3 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ					
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร คະແນວເຈລິຍາ ผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติ ในระดับดี (ถ้าไม่มีผลระดับชาติให้ใช้ผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่ หรือผลการเรียนระดับสถานศึกษาตามลำดับใน 8 กลุ่มสาระในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6)					

มาตรฐานและตัวบ่งชี้	ระดับความพร้อม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
6.1 ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆรอบตัว					
6.2 ผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
6.3 ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต					
7.1 ผู้เรียนสามารถวางแผน ทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
7.2 ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้					
7.3 ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ					
มาตรฐานด้านครู					
มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ					
8.1 ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสม					
8.2 ครูที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป					
8.3 ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท หรือความถนัด					
8.4 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนตามที่คุรุสภากำหนด					

มาตรฐานและตัวบ่งชี้	ระดับความพร้อม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์					
มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติในระดับดี (ถ้าไม่มีผลระดับชาติให้ใช้ผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่ หรือผลการเรียนระดับสถานศึกษาตามลำดับใน 8 กลุ่มสาระในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6					
มาตรฐานด้านผู้บริหาร					
มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ					
10.1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการทำงาน					
10.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม และมีวิสัยทัศน์					
10.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ					
10.4 ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิผล และผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร					
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา					
11.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง การบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม					

มาตรฐานและตัวบ่งชี้	ระดับความพร้อม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์					
11.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการตรวจสอบ ถ่วงดุล					
11.4 สถานศึกษามีระบบและดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในเป็นไปตามกฎกระทรวง					
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
12.1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ					
12.2 สถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
12.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย					
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
13.1 สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น					
13.2 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้					

มาตรฐานและตัวบ่งชี้	ระดับความพร้อม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
14.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
14.2 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					

ขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๐๒/๑๒๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ฉบับ

ด้วย นายสุทัศน์ นาวีระ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพร้อมในการประเมินคุณภาพนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยมี ผศ.ดร.สุคนธ์ เครื่องน้ำคำ เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และดร.วินัย ดิสสงค์ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอลความอนุเคราะห์จากท่านให้ นายสุทัศน์ นาวีระ ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและครู สถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวโดยผู้วิจัยขออนุญาตดำเนินการแจกเครื่องมือและเก็บเครื่องมือด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผศ.สุเทพ อ่อนไสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๔-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๕ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email : rajabhat@thcpsatri.rits.ac.th

ที่ ศธ 04157/๑๑๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
ถนนสิงห์บุรี - อ่างทอง สท. 16000

๖ มีนาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาทุกโรงเรียนในสังกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายสุทัศน์ นาวิระ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยมี ผศ.ดร.สุคนธ์ เครือน้ำคำ เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.วินัย ดิสงส์ค์ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน และข้าราชการครูในสังกัด ให้นายสุทัศน์ นาวิระ ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการที่ได้ทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสมรภัฏา สุวีริยาพานิช)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

กลุ่มอำนาจการ

กลุ่มงานประสานงาน

โทร. 0-3651-1417

โทรสาร 0-3651-1989

ที่ ศธ 04157/1๐๐๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
ถนนสิงห์บุรี - อ่างทอง สท. 16000

๖ มีนาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายสุทัศน์ นาวิระ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดน้อย

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ ศธ 0549.02/129 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2549

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้ขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการที่ได้ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ตามที่ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก(รอบที่สอง)ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น ความแจ้งแล้วนั้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พิจารณาแล้วอนุญาตให้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการที่ได้ทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววิมล รุสภิบาลย์ นันท)

ผอ.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

กลุ่มอำนวยการ

กลุ่มงานประสานงาน

โทร. 0-3651-1417

โทรสาร 0-3651-1989

๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยนายสุทัศน์ นาวิระ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพร้อมในการประเมินคุณภาพนอก (รอบที่สอง) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยมี ผศ.ดร.สุคนธ์ เจริญน้ำคำ เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.วินัย ดิสงส์ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนระหว่างการเก็บข้อมูลซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นายสุทัศน์ นาวิระ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาในสังกัดของท่าน ได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงดังรายละเอียดที่แนบมา หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณาอนุเคราะห์ด้วยจักเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.สุเทพ อ่อนไสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๕ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email: www.rits.ac.th

ที่ ศธ 04157/ 1156

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
ถนนสิงห์บุรี - อ่างทอง สท. 16000

13 มีนาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาทุกโรงเรียนในสังกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายสุทัศน์ นาวิระ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพร้อม
ในการประเมินคุณภาพภายนอก(รอบที่สอง)ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
โดยมีศ.ดร.สุคนธ์ เครือน้ำคำ เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.วินัย ดิสงส์ค์ เป็นกรรมการ
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนระหว่างเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ที่ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน และข้าราชการครูในสังกัด
ให้ นายสุทัศน์ นาวิระ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยตอบแบบสอบถามตามที่แนบมาพร้อม
หนังสือนี้ ตามความเป็นจริง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางยุภากร นิล...

นางยุภากร นิล...
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

กลุ่มอำนาจการ

กลุ่มงานประสานงาน

โทร. 0-3651-1417

โทรสาร 0-3651-1989

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ - สกุล	นายสุทัศน์ นาวีระ
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 30 เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2498
สถานที่เกิด	อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
สถานที่ปัจจุบัน	57/2 หมู่ที่ 6 ตำบลทับยา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี 16110
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดน้อย หมู่ที่ 2 ตำบลจันทรา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี 16110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2514	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
พ.ศ.2516	ป.กศ.วิทยาลัยพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ.2518	ป.กศ.สูง วิชาเอกสังคม วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ.2522	การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.ม.) วิชาเอกประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จังหวัดชลบุรี
พ.ศ.2547	ประกาศนียบัตรบัณฑิต (ป.บัณฑิต) วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
พ.ศ.2549	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี